

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Οδηγός διαβούλευσης των εθνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων

Απρίλιος 2025

Περιεχόμενα

Πρόλογος	3
1 Γενικά για τη συμβουλευτική λειτουργία της ΕΚΤ όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων	4
2 Σκοποί της απόφασης 98/415/ΕΚ	7
3 Πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ	9
3.1 Αιτούσες αρχές	9
3.2 Σχέδια νομοθετικών διατάξεων	10
3.3 Πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ	13
3.4 Εφαρμοστική νομοθεσία	18
4 Περιπτώσεις διαβούλευσης με την ΕΚΤ που δεν οδηγεί σε έκδοση γνώμης	22
4.1 Επιστολές περί μη έκδοσης γνώμης	22
4.2 Δυνατότητα υποβολής άτυπου αιτήματος	23
5 Διαδικασία διαβούλευσης με την ΕΚΤ	24
5.1 Κατάλληλος χρόνος διαβούλευσης	24
5.2 Αίτημα για έκδοση γνώμης	26
5.3 Προθεσμίες	27
5.4 Απόδειξη παραλαβής αιτήματος	29
5.5 Εκπόνηση και έκδοση γνώμης της ΕΚΤ	29
5.6 Γλωσσικό καθεστώς	30
5.7 Διαβίβαση γνώμης της ΕΚΤ και συνέχεια που δίνεται σε αυτή	30
5.8 Δημοσίευση	31
6 Τήρηση της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ	34
7 Έννομες συνέπειες της μη τήρησης της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ	35
Παράρτημα	37

Απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων

37

Πρόλογος

Επί σειρά ετών ο «Οδηγός διαβούλευσης των εθνικών αρχών με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων» αποτέλεσε χρήσιμο εργαλείο για τις εθνικές αρχές και το κοινό. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ζητούν τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της. Ο Οδηγός αυτός παρέχει αναλυτικές πληροφορίες για τη διαδικασία βάσει της οποίας οι εθνικές αρχές διαβουλεύονται με την ΕΚΤ αναφορικά με τα ως άνω σχέδια νομοθετικών διατάξεων. Ο Οδηγός δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 2005 και επικαιροποιήθηκε το 2015. Σήμερα καθίσταται αναγκαία η περαιτέρω επικαιροποίησή του, προκειμένου να αποτυπωθεί η εμπειρία την οποία έχει αποκομίσει έκτοτε η ΕΚΤ από τη διαδικασία διαβούλευσης, αλλά και η δεκαετής εμπειρία της από τη θέσπιση του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕΜ) το 2014. Ο παρών Οδηγός, όπως άλλωστε και όλες οι υπόλοιπες εκδόσεις της ΕΚΤ, αποτελεί έκφανση της προσήλωσής της στις αρχές της δημοσιότητας και της διαφάνειας και συμβάλλει στην ευρύτερη διάδοση των στόχων και δραστηριοτήτων της.

Ενόψει των παραπάνω η ΕΚΤ επικαιροποίησε τον παρόντα Οδηγό με βάση την πλέον πρόσφατη πρακτική και με γνώμονα την ενημέρωση και αρωγή των εθνικών αρχών σε σχέση με την υποχρέωση διαβούλευσης που υπέχουν. Στο πνεύμα αυτό ο παρών Οδηγός αναλύει τους σκοπούς και το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ και αποσαφηνίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται. Επειδή πάντως ο ίδιος δεν μπορεί να καλύψει με απόλυτη βεβαιότητα όλα τα πιθανά σενάρια διαβούλευσης, αναπόφευκτα παραμένει απαραίτητη η αξιολόγηση της αναγκαιότητας διαβούλευσης κατά περίπτωση, με βάση τις κατευθύνσεις που αυτός παρέχει.

Είμαι βέβαιος ότι ο επικαιροποιημένος Οδηγός θα εξακολουθήσει να συμβάλλει στην εξοικείωση των ενδιαφερομένων με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και, κατ' επέκταση, στην καλύτερη κατανόηση της συμβουλευτικής λειτουργίας της ΕΚΤ. Στο πλαίσιο αυτό σκοπός του είναι επίσης να προαγάγει τη διάδοση της εφαρμογής της διαδικασίας διαβούλευσης και, μέσω αυτής, την εναρμόνιση της νομοθεσίας των κρατών μελών που αποτελεί αντικείμενο της διαδικασίας αυτής.

Τέλος, θα ήθελα να υπογραμμίσω τη διαχρονική σημασία την οποία έχει η διασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών που μετέχουν στη νομοπαραγωγική διαδικασία και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών/Ευρωσυστήματος. Πιστεύω ακράδαντα ότι το παρόν πόνημα θα εξακολουθήσει να στηρίζει τη στενή αυτή συνεργασία προς το αμοιβαίο συμφέρον όλων των ενδιαφερομένων.

Φρανκφούρτη, Απρίλιος 2025.

Frank Elderson

Μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ

1 Γενικά για τη συμβουλευτική λειτουργία της ΕΚΤ όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η «Συνθήκη») αναθέτει στην ΕΚΤ συμβουλευτική λειτουργία όσον αφορά προτεινόμενες ενωσιακές νομικές πράξεις και σχέδια νομοθετικών διατάξεων κρατών μελών που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της τελευταίας. Η συμβουλευτική αυτή λειτουργία της ΕΚΤ βασίζεται εν προκειμένω στις διατάξεις του άρθρου 127 παράγραφος 4 και του άρθρου 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης, οι οποίες αναπαράγονται στο άρθρο 4 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (το «καταστατικό του ΕΣΚΤ»).

Το πλαίσιο διαβούλευσης των εθνικών αρχών με την ΕΚΤ καθορίζεται στην απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου¹ (η «απόφαση 98/415/ΕΚ»), η οποία ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1999 και εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη. Έως το 2004 η ΕΚΤ εξέδιδε κατά μέσο όρο 30 γνώμες ετησίως, κατόπιν αιτημάτων των εθνικών αρχών. Κατά τα έτη 2004, 2007 και 2013 ο αριθμός των κρατών μελών αυξήθηκε σταδιακά και μεταξύ 2004 και 2007 ο αριθμός γνωμών της ΕΚΤ αναφορικά με σχέδια νομοθετικών διατάξεων παρουσίασε διακύμανση, σημειώνοντας συνολικά αυξητική τάση: εκδόθηκαν 30 γνώμες το 2004, 48 γνώμες το 2005, 52 γνώμες το 2006 και 35 γνώμες το 2007. Μεταξύ 2008 και 2014 ο αριθμός των αντίστοιχων γνωμών της ΕΚΤ αυξήθηκε σημαντικά λόγω της αναταραχής που άρχισε να εκδηλώνεται στις χρηματοπιστωτικές αγορές το 2008, και το 2012 κορυφώθηκε, εγγίζοντας τις 95 γνώμες.

Μετά το 2015 ο αριθμός γνωμών όσον αφορά σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων επανήλθε στα προ της χρηματοπιστωτικής κρίσης επίπεδα: 52 γνώμες εκδόθηκαν το 2015, 35 γνώμες το 2023 και 38 γνώμες το 2024. Εξάλλου, το 2015 η ΕΚΤ έλαβε μια σημαντική απόφαση στρατηγικού χαρακτήρα, η οποία επηρεάζει τον αριθμό των γνωμών που εκδίδονται με αντικείμενο σχέδια νομοθετικών διατάξεων και σύμφωνα με την οποία δεν θα πρέπει να εκδίδεται γνώμη κατόπιν αιτήματος διαβούλευσης εθνικής αρχής, εφόσον η ίδια η ΕΚΤ θεωρεί ότι τα οικεία σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων άπτονται οριακά του πεδίου των αρμοδιοτήτων της. Ως αποτέλεσμα της απόφασης αυτής, μεταξύ 2016 και 2024 η ΕΚΤ δεν γνωμοδότησε επί σχεδίων εθνικών νομοθετικών διατάξεων για τα οποία υποβλήθηκε αίτημα διαβούλευσης σε αριθμό περιπτώσεων που αναλύονται κατ' έτος ως εξής: 2016 (25), 2017 (20), 2018 (4), 2019 (12), 2020 (12), 2021 (24), 2022 (15), 2023 (21), 2024 (19). Πάντως, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι εξακολουθεί να υφίσταται υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ βάσει της απόφασης 98/415/ΕΚ, και μάλιστα αμετάβλητη, ακόμη και αν φαινομενικά το οικείο σχέδιο νομοθετικών

¹ Απόφαση του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42). Το κείμενο της απόφασης αναπαράγεται στο παράρτημα Ι του παρόντος Οδηγού.

διατάξεων μπορεί να άπτεται οριακά μόνο του πεδίου των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Η διαβούλευση με την ΕΚΤ είναι διαδικασία δύο σταδίων. Το πρώτο στάδιο αφορά την αρχική υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ επί προτεινόμενων νομικών πράξεων της Ένωσης ή σχεδίων νομοθετικών διατάξεων κρατών μελών που άπτονται (ακόμη και οριακά) του πεδίου των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Το δεύτερο στάδιο αφορά αξιολόγηση η οποία διενεργείται από την ΕΚΤ και μπορεί να οδηγήσει στην έκδοση γνώμης. Μπορεί επίσης να οδηγήσει στη σύνταξη επιστολής περί μη έκδοσης γνώμης επί σχεδίων νομοθετικών διατάξεων που άπτονται οριακά του πεδίου αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ χωρίς να το επηρεάζουν κατ' ουσίαν, μεταξύ άλλων και όταν αποκλειστικός σκοπός τους είναι η μεταφορά ενωσιακής νομοθεσίας στην οικεία εθνική έννομη τάξη, όπως περιγράφεται στην ενότητα 5.1 του παρόντος Οδηγού.

Άρθρο 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης:

«4. Η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ζητείται:

- για κάθε προτεινόμενη πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς της,
- από τις εθνικές αρχές για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο της αρμοδιότητάς της, εντός όμως των ορίων και υπό τους όρους που ορίζει το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 129, παράγραφος 4.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μπορεί να υποβάλλει γνώμες στα κατάλληλα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης ή στις εθνικές αρχές για θέματα της αρμοδιότητάς της.»

Άρθρο 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης:

«5. Στους τομείς που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, ζητείται η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για κάθε σχέδιο πράξης της Ένωσης, καθώς και για κάθε σχέδιο εθνικής κανονιστικής διάταξης. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μπορεί επίσης να γνωμοδοτεί.»

Άρθρο 4 του καταστατικού του ΕΣΚΤ:

«Σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) [η] γνώμη της ΕΚΤ ζητείται:

- για κάθε προτεινόμενη πράξη της Ένωσης που εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων της,
- από τις εθνικές αρχές για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, εντός όμως των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 41,

β) η ΕΚΤ μπορεί να διατυπώνει γνώμες προς τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης ή τις εθνικές αρχές για θέματα του πεδίου των αρμοδιοτήτων της.»

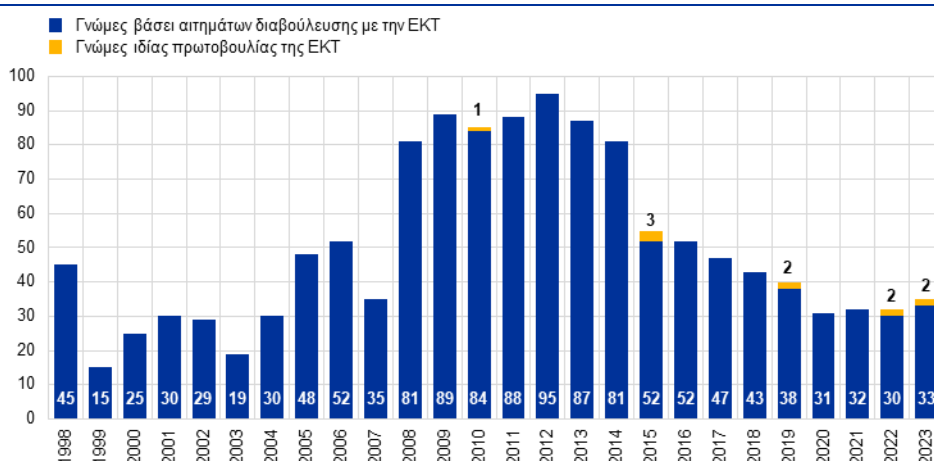
Άρθρο 25.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ:

«Η ΕΚΤ δύναται να παρέχει συμβουλές και να δίνει τη γνώμη της την οποία της ζητούν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σχετικά με την εμβέλεια και εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.».

Λόγω της αρκετά γενικής διατύπωσης της απόφασης 98/415/ΕΚ και προς διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας κατά την εφαρμογή της, οι εθνικές αρχές πρέπει να γνωρίζουν σε βάθος: α) τους σκοπούς της εν λόγω απόφασης· β) το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ· γ) την τηρητέα διαδικασία· και δ) τις συνέπειες που μπορεί να έχει για τη νομιμότητα της οικείας εθνικής νομοθετικής ρύθμισης τυχόν παράλειψη διαβούλευσης. Συνεκτιμώντας την έως τώρα εμπειρία από την εφαρμογή της απόφασης 98/415/ΕΚ, ο παρών Οδηγός σκοπό έχει να ενημερώσει όλες τις εθνικές αρχές που μετέχουν στη νομοπαραγωγική διαδικασία σχετικά με τις τέσσερις προαναφερθείσες πτυχές, ώστε αυτές να γνωρίζουν πλήρως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Ο παρών Οδηγός περιέχει επίσης σειρά συστάσεων που σκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας διαβούλευσης. Επειδή, πάντως δεν μπορεί να καλύψει με απόλυτη βεβαιότητα όλα τα πιθανά σενάρια διαβούλευσης, αποκτά καίρια σημασία η αξιολόγηση της αναγκαιότητας διαβούλευσης κατά περίπτωση, με βάση τις κατευθύνσεις που αυτός παρέχει. Για τους σκοπούς της διενέργειας αυτών των κατά περίπτωση αξιολογήσεων η ΕΚΤ καλεί τις αρχές να εξετάζουν τακτικά τον κατάλογο των πλέον πρόσφατων γνωμών και των επιστολών σε περίπτωση μη έκδοσης γνώμης (βλ. ενότητα 6.8.1) που δημοσιεύονται στο EUR-Lex.

Διάγραμμα 1

Αριθμός γνωμών που έχει εκδώσει η ΕΚΤ κατόπιν αιτημάτων εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των γνωμών ίδιας πρωτοβουλίας (με διαφορετικό χρώμα).

Πηγή: ΕΚΤ, στοιχεία από το EUR-Lex.

2

Σκοποί της απόφασης 98/415/EK

Στην απόφαση OLAF² το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (το «Δικαστήριο») αποσαφήνισε τους σκοπούς του άρθρου 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης ως προς την υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ για κάθε προτεινόμενη ενωσιακή νομική πράξη που εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιοτήτων της τελευταίας. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η υποχρέωση αυτή σκοπεύει «κυρίως να εξασφαλίσει ότι ο συντάκτης της πράξεως θα εκδώσει την πράξη αφού ακούσει τον οργανισμό ο οποίος, λόγω των ειδικών αρμοδιοτήτων που ασκεί στο [ενωσιακό] πλαίσιο και στον συγκεκριμένο τομέα και λόγω του υψηλού βαθμού ειδίκευσης που τον χαρακτηρίζει είναι ιδιαίτερα σε θέση να συμβάλει επωφελώς στην προτεινόμενη διαδικασία εκδόσεως της πράξεως.».

Η απόφαση OLAF αφορά μεν την υποχρέωση των ενωσιακών θεσμικών οργάνων να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ επί προτεινόμενων νομικών πράξεων της Ένωσης, αλλά συμβάλλει και στην αποσαφήνιση της αντίστοιχης υποχρέωσης των κρατών μελών επί των σχεδίων εθνικών νομοθετικών διατάξεων. Από την απόφαση OLAF μπορεί κανείς να συναγάγει ότι βασικός σκοπός της απόφασης 98/415/EK είναι να παρέχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να συμβουλευτεί ως εμπειρογνώμων και σε εύλογο χρόνο τον εθνικό νομοθέτη αναφορικά με σχέδια νομοθετικών διατάξεων το αντικείμενο των οποίων εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της. Η συμβουλευτική αυτή λειτουργία σκοπό έχει να διασφαλίσει ότι το εκάστοτε προτεινόμενο εθνικό νομικό πλαίσιο: α) συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΚΤ ή/και του Ευρωσυστήματος/του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ)· β) είναι συμβατό με το νομικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος/ΕΣΚΤ ή/και της ΕΚΤ· και γ) ευθυγραμμίζεται με τις πολιτικές του Ευρωσυστήματος/ΕΣΚΤ ή/και της ΕΚΤ.

Η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ βάσει της απόφασης 98/415/EK έχει σχεδιαστεί για να λειτουργεί ως μηχανισμός πρόληψης και να αποσοβεί προβλήματα που θα προκαλούσε η έγκριση εθνικής νομοθεσίας δυνητικά ασύμβατης ή αντιφατικής. Επομένως, η διαβούλευση πρέπει να λαμβάνει χώρα σε στάδιο κατά το οποίο η προτεινόμενη νομοθετική διάταξη αποτελεί ακόμη σχέδιο και, ειδικότερα, σε στάδιο κατά το οποίο οι εθνικές αρχές που μετέχουν στην εκπόνηση και έγκρισή της μπορούν να λάβουν λυσιτελώς υπόψη τη γνώμη της ΕΚΤ.

Στην πράξη, η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διασφαλίζουν ότι η εθνική τους νομοθεσία, περιλαμβανομένων των καταστατικών των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) τους, παραμένει συμβατή με τη Συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 131 της Συνθήκης και στο άρθρο 14.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 2003, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, C-11/00, EU:C:2003:395, ιδίως σκέψεις 110 και 111. Στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή της Επιτροπής και ακύρωσε την απόφαση ΕΚΤ/1999/5 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 7ης Οκτωβρίου 1999, σχετικά με την πρόληψη της απάτης (EE L 291 της 13.11.1999, σ. 36). Η απόφαση αυτή είναι σημαντική ως προς το ότι αποσαφηνίζει τη συμβουλευτική λειτουργία της ΕΚΤ, καθώς το Δικαστήριο εξέτασε τους σκοπούς του άρθρου 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης για πρώτη φορά, κατόπιν αιτήματος της ΕΚΤ.

Η διαδικασία διαβούλευσης που θεσπίζεται με την απόφαση 98/415/EK εξασφαλίζει και μία σειρά πρόσθετων πλεονεκτημάτων. Ειδικότερα, συνιστά πολύτιμο εργαλείο για την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειρογνωμοσύνης, αλλά και σημαντικό μέσο ενημέρωσης της ΕΚΤ για τις νομοθετικές εξελίξεις που σημειώνονται στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της στα κράτη μέλη. Η εμπειρογνωμοσύνη την οποία αποκτά η ΕΚΤ εξετάζοντας τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων για τα οποία ζητείται η γνώμη της αποτελεί σημαντικό βοηθητικό στοιχείο για τη διαμόρφωση της θέσης της, για παράδειγμα σε ενωσιακά ή διεθνή φόρα όπου συζητούνται παρόμοια θέματα. Εξάλλου, οι γνώμες της ΕΚΤ, αφενός, αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εθνικής νομοθεσίας και, αφετέρου, προωθούν την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας που εμπίπτει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και συμβάλλουν στην ενίσχυση της ποιότητάς της, δεδομένου ότι βασίζονται στην εμπειρογνωμοσύνη που η ίδια η ΕΚΤ αποκτά κατά την άσκηση των καθηκόντων της³. Ακόμη, οι γνώμες της ΕΚΤ ενίοτε αποτελούν πηγή δυνάμενη να συνεκτιμηθεί τόσο από το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση υποθέσεων που αφορούν τη συμβατότητα των οικείων νομοθετικών διατάξεων με τη Συνθήκη, όσο και από τα εθνικά δικαστήρια κατά την εκδίκαση υποθέσεων που αφορούν την ερμηνεία ή το κύρος των εν λόγω νομοθετικών διατάξεων.

Οι γνώμες της ΕΚΤ, όπως και οι γνώμες άλλων θεσμικών οργάνων της Ένωσης, δεν δεσμεύουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 288 πέμπτο εδάφιο της Συνθήκης. Αυτό σημαίνει ότι οι εθνικοί νομοθέτες δεν είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται με το περιεχόμενό τους. Ωστόσο, το σύστημα που θεσπίζεται με την απόφαση 98/415/EK σκοπό έχει να διασφαλίσει ότι οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις εγκρίνονται μόνο αφότου συνεκτιμηθεί δεόντως η γνώμη της ΕΚΤ. Το σύστημα αυτό έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό στην πράξη και κατά γενικό κανόνα οι εθνικοί νομοθέτες συμφωνούν να τροποποιούν, ή ακόμη και να αποσύρουν σχέδια νομοθετικών διατάξεων, αντί να εγκρίνουν νομοθεσία που αντίκειται στη θέση της ΕΚΤ.

Τέλος, η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ συμβάλλει στην επικοινωνία της ίδιας με το κοινό και τις αγορές. Δεδομένου ότι η προώθηση της διαφάνειας αποτελεί γενική πολιτική της ΕΚΤ, οι γνώμες που η ίδια εκδίδει κατόπιν αιτημάτων εθνικών αρχών δημοσιεύονται κατά κανόνα στο EUR-Lex αμέσως μετά την έκδοση και τη διαβίβασή τους στις αιτούσες αρχές.

³ Βλέπε σημείο 140 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-11/00, το οποίο αποτυπώνεται και στη σκέψη 110 της απόφασης του Δικαστηρίου στην ίδια υπόθεση.

3 Πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ

3.1 Αιτούσες αρχές

Άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«1. Οι αρχές των κρατών μελών ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τη συνθήκη [...].

2. Επιπλέον, οι αρχές των κρατών μελών που δεν είναι συμμετέχοντα κράτη μέλη, ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που αφορά τα μέσα της νομισματικής πολιτικής.».

3.1.1 Φάσμα υπόχρεων αρχών

Το άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ καθιστά σαφές ότι οι «αρχές των κρατών μελών» υπέχουν υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ όσον αφορά νομοθετικές διατάξεις που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της τελευταίας. Δεδομένου ότι η απόφαση 98/415/ΕΚ εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη, στο πεδίο εφαρμογής της υπάγονται οι αρχές τόσο των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ (τα «κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ»), όσο και των κρατών μελών που δεν έχουν υιοθετήσει ως νόμισμα το ευρώ (τα «κράτη μέλη εκτός ζώνης ευρώ»).

Κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ, οι αρχές των κρατών μελών είναι «[ο]ι αρχές [...] που προπαρασκευάζουν νομοθετική διάταξη». Εξάλλου, από το άρθρο 4 της ίδιας απόφασης συνάγεται ότι η αιτούσα αρχή μπορεί να είναι διαφορετική όχι μόνο από την «αρχή που θα κληθεί να εγκρίνει τη διάταξη» αλλά και από την «αρχή που εισηγείται το σχέδιο της νομοθετικής διάταξης».

Στην πράξη, τη διαβούλευση με την ΕΚΤ ζητά ένα ευρύ φάσμα αρχών. Στην περίπτωση νομοθεσίας που εγκρίνεται από εθνικό κοινοβούλιο τη διαδικασία διαβούλευσης κινεί κατά γενικό κανόνα ο υπουργός που είναι αρμόδιος για την εκπόνηση του νομοσχεδίου το οποίο εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Αν η νομοθετική πρωτοβουλία ασκείται από μέλος εθνικού κοινοβουλίου και όχι από την κυβέρνηση, την υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ έχει το κοινοβούλιο, όπως εκτίθεται λεπτομερώς στην ενότητα 3.1.2 του παρόντος Οδηγού. Ενίοτε οι εν λόγω διαδικασίες διαβούλευσης δρομολογούνται μέσω ΕθνΚΤ που ενεργούν για λογαριασμό της αιτούσας αρχής. Οι ΕθνΚΤ και οι εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) διαβουλεύονται επίσης με την ΕΚΤ, ενεργώντας ως αρχές που διαθέτουν κανονιστική αρμοδιότητα ή, ενίοτε, δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Στην περίπτωση νομοθεσίας που εγκρίνεται με διαφορετική διαδικασία τη διαδικασία διαβούλευσης κινεί κατά γενικό κανόνα η αρχή που είναι αρμόδια για την έγκριση της νομοθεσίας, για παράδειγμα κάποιο μέλος της κυβέρνησης.

Τέλος, αιτήματα διαβούλευσης με την ΕΚΤ υποβάλλουν και εθνικές αρχές οι οποίες μετέχουν *de jure* ή *de facto* στη διαδικασία έγκρισης της σχετικής πράξης, όπως π.χ. ΕθνΚΤ, εποπτικές αρχές, αρχές ανταγωνισμού, αρχές καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και ειδικά όργανα, όπως οι εθνικές επιτροπές με αρμοδιότητες σε θέματα μετάβασης στο ευρώ. Στις περιπτώσεις αυτές η ΕΚΤ έχει υποστηρίξει ότι η διαβούλευση είναι έγκυρη, εφόσον είναι πρόδηλο ότι οι εν λόγω αρχές ενεργούν για λογαριασμό της αρχής η οποία εισηγείται ή εγκρίνει τη σχετική πράξη.

3.1.2 Ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων

Και τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να αποτελούν αρχές που «προπαρασκευάζουν νομοθετική διάταξη» για τους σκοπούς της απόφασης 98/415/ΕΚ, όταν συζητούν σχέδια νομοθετικών διατάξεων τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ, κατόπιν πρότασης ενός ή περισσότερων μελών τους⁴. Τα εθνικά κοινοβούλια οφείλουν να αποφασίζουν σύμφωνα με τους οικείους εσωτερικούς κανονισμούς ως προς τον τρόπο συμμόρφωσής τους με την υποχρέωση υποβολής των αιτημάτων διαβούλευσης με την ΕΚΤ για τα ως άνω σχέδια νομοθετικών διατάξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται, αφενός, ότι τα αιτήματα διαβούλευσης υποβάλλονται στην ΕΚΤ αφότου συμπεριληφθούν στο νομοθετικό θεματολόγιο του εθνικού κοινοβουλίου και, αφετέρου, ότι παρέχεται στην ΕΚΤ επαρκής χρόνος για να εκδώσει τη γνώμη της. Δεδομένου ότι ως «εθνική αρχή» κατά την έννοια του άρθρου 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης και του άρθρου 4 του καταστατικού του ΕΣΚΤ και ως «αρχή κράτους μέλους» κατά την έννοια της απόφασης 98/415/ΕΚ μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο το εθνικό κοινοβούλιο, και όχι μεμονωμένα μέλη του, η ΕΚΤ δεν προβαίνει σε έκδοση γνώμης κατόπιν αιτήματος διαβούλευσης ενός ή περισσότερων μελών εθνικού κοινοβουλίου, όταν είναι πρόδηλο ότι το αίτημα δεν έχει εγκριθεί από το εθνικό κοινοβούλιο σύμφωνα με τον οικείο εσωτερικό κανονισμό.

Είναι επίσης αποδεκτό, εθνική κυβέρνηση να κινεί με πρωτοβουλία της τη διαδικασία διαβούλευσης επί σχεδίων νομοθετικών διατάξεων που προτείνονται από μέλη του οικείου εθνικού κοινοβουλίου σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

3.2 Σχέδια νομοθετικών διατάξεων

Άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, νοούνται ως:

⁴ Αυτό ισχύει και στις περιπτώσεις στις οποίες μέλη του κοινοβουλίου προτείνουν τροποποιήσεις σχεδίων νομοθετικών διατάξεων τα οποία έχει εισηγηθεί η κυβέρνηση, υπάγοντάς τα δυναμικά στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ.

[...]

“σχέδια νομοθετικών διατάξεων”: οι διατάξεις οι οποίες αφ' ής στιγμής καθίστανται νομικά δεσμευτικές και τυγχάνουν γενικής εφαρμογής στο έδαφος κράτους μέλους, θεσπίζουν κανόνες για αόριστο αριθμό περιπτώσεων και απευθύνονται σε αόριστο αριθμό φυσικών ή νομικών προσώπων.».

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/EΚ, οι αρχές των κρατών μελών είναι υποχρεωμένες να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για «κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης» που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της. Τα «σχέδια νομοθετικών διατάξεων» ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/EΚ, ο δε ορισμός αναφέρεται σε διατάξεις οι οποίες, από τη στιγμή που καθίστανται νομικά δεσμευτικές και τυγχάνουν γενικής εφαρμογής σε ολόκληρη την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους (ή σε επιμέρους γεωγραφική περιφέρειά της), θεσπίζουν κανόνες που εφαρμόζονται σε «αόριστο αριθμό περιπτώσεων και απευθύνονται σε αόριστο αριθμό φυσικών ή νομικών προσώπων». Στον εν λόγω ορισμό εμπίπτουν σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εκπονεί η κυβέρνηση, τα οποία με την έγκρισή τους καθίστανται διατάξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, ανεξαρτήτως της διάρκειάς τους.

Ωστόσο, δεν εμπίπτουν στον παραπάνω ορισμό σχέδια νομοθετικών διατάξεων που σκοπούν αποκλειστικά στη μεταφορά ενωσιακών οδηγιών στο δίκαιο του οικείου κράτους μέλους, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/EΚ. Η ΕΚΤ είναι της άποψης ότι η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει σε περιπτώσεις μεταφοράς ενωσιακής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο, κατά την οποία ο εθνικός νομοθέτης κάνει χρήση διακριτικής ευχέρειας και επηρεάζει ουσιαστικά το πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ, και ιδίως τον ρόλο και τα καθήκοντα της ΕΚΤ/του Ευρωσυστήματος, μεταξύ άλλων αναθέτοντας νέο καθήκον σε ΕθνΚΤ ή τροποποιώντας ουσιαστικά υφιστάμενο καθήκον ΕθνΚΤ⁵.

Ακόμη, το άρθρο 25.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ αποσαφηνίζει ότι η ΕΚΤ δύναται να παρέχει συμβουλές και να δίνει τη γνώμη της την οποία της ζητούν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σχετικά με την εμβέλεια και εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η ΕΚΤ δίνει τη δέουσα προσοχή στο εάν τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων για τα οποία ζητείται η γνώμη της είναι πράγματι σχέδια νομοθετικών διατάξεων κατά τον ορισμό του άρθρου 1 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/EΚ, και γενικά δεν εκδίδει γνώμη σε περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν ισχύει.

3.2.1 Νομικά δεσμευτικές διατάξεις

Η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ βάσει της απόφασης 98/415/EΚ δεν περιορίζεται στα σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εγκρίνονται από το κοινοβούλιο. Η εν λόγω απόφαση καταλαμβάνει όλα τα είδη νομικά δεσμευτικών

⁵ Βλ. ενότητα 3.4 του παρόντος Οδηγού.

διατάξεων, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου και της δευτερεύουσας νομοθεσίας.

Πράξεις νομοθετικού περιεχομένου

Για τους σκοπούς του παρόντος Οδηγού ως «πράξεις νομοθετικού περιεχομένου» νοούνται διατάξεις που εκδίδονται σε περιπτώσεις επείγοντος ή έκτακτης ανάγκης και αποκτούν ισχύ τυπικού νόμου. Υπόκεινται σε κύρωση ή/και τροποποίηση από το κοινοβούλιο, η οποία μπορεί να λάβει χώρα αμέσως μετά την έκδοσή τους ή με την παρέλευση κάποιων μηνών. Συνεπώς, τα σχέδια πράξεων νομοθετικού περιεχομένου συνιστούν «σχέδια νομοθετικών διατάξεων» για τα οποία η οικεία κυβέρνηση πρέπει να ζητεί τη γνώμη της ΕΚΤ πριν από την έκδοσή τους, ανεξαρτήτως του επείγοντος ή της έκτακτης ανάγκης⁶.

Δευτερεύουσα νομοθεσία

Δεν απαιτείται η γνώμη της ΕΚΤ για κάθε νομική πράξη που θεσπίζει δευτερεύοντες κανόνες δικαίου, περιλαμβανομένων των γενικής εφαρμογής νομικών πράξεων τις οποίες εκδίδουν ΕθνΚΤ ή εποπτικές αρχές προς εκτέλεση πρωτεύοντων κανόνων δικαίου που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της απόφασης 98/415/ΕΚ, η γνώμη της ΕΚΤ για σχέδια διατάξεων που θεσπίζουν δευτερεύοντες κανόνες δικαίου θα πρέπει να ζητείται μόνο εάν έχουν αντικείμενο που συνδέεται στενά με τα καθήκοντα της ΕΚΤ και επηρεάζουν τομείς του πεδίου αρμοδιοτήτων της με τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι οι ίδιοι οι πρωτεύοντες κανόνες δικαίου.

3.2.2 Τροποποιήσεις σχεδίων νομοθετικών διατάξεων

Η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ στις περιπτώσεις τροποποίησης σχεδίων νομοθετικών διατάξεων για τα οποία έχει ήδη ζητηθεί η έκδοση γνώμης ισχύει για τροποποιήσεις ουσίας που εγγίζουν τον πυρήνα της ρύθμισης. Εν προκειμένω είναι χρήσιμη η διάκριση μεταξύ των δύο ακόλουθων περιπτώσεων. Η πρώτη αφορά την εισαγωγή τροποποιήσεων ουσίας σε στάδιο κατά το οποίο η ΕΚΤ δεν έχει ακόμη εκδώσει τη γνώμη της. Στην περίπτωση αυτή η ΕΚΤ προσδοκά ότι η αιτούσα αρχή θα υποβάλει σε αυτή το τροποποιημένο σχέδιο νομοθετικής διάταξης το συντομότερο δυνατό, ούτως ώστε η ίδια να είναι σε θέση να γνωμοδοτήσει με βάση το πλέον ενημερωμένο κείμενο. Η δεύτερη περίπτωση αφορά την προτεινόμενη εισαγωγή νέων διατάξεων ουσίας μετά την έκδοση της γνώμης της ΕΚΤ. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, κατ' αναλογία προς τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την υποχρέωση εκ νέου διαβούλευσης με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης

Επισημαίνεται η δυνατότητα της αιτούσας αρχής να τάξει προθεσμία για τη διατύπωση της γνώμης της ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/ΕΚ (βλ. ενότητα 6.3 του παρόντος Οδηγού), λόγω της επείγουσας ή απρόβλεπτης ανάγκης που αποτελεί εγγενές στοιχείο της έκδοσης των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου. Η προθεσμία αυτή δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη του ενός μηνός υπό κανονικές συνθήκες. Πάντως, η αιτούσα αρχή πρέπει να αιτιολογεί το επείγον.

όσον αφορά τροποποιημένα σχέδια νομοθετικών διατάξεων⁷, θα πρέπει να ζητείται εκ νέου η γνώμη της ΕΚΤ στις εξαιρετικές περιπτώσεις που το κείμενο του σχεδίου νομοθετικής διάταξης επί του οποίου είχε αρχικά ζητηθεί η γνώμη της ΕΚΤ έχει εν συνεχεία υποστεί ουσιώδεις τροποποιήσεις που δεν έχουν απλά τεχνικό χαρακτήρα. Ωστόσο, αν με τις τροποποιήσεις ουσίας επιδιώκεται η αποτύπωση της θέσης που έχει εντωμεταξύ εκφράσει η ΕΚΤ στη γνώμη της, δεν απαιτείται περαιτέρω διαβούλευση. Σε κάθε περίπτωση οι αιτούσες αρχές καλούνται να ενημερώνουν την ΕΚΤ για τη συνέχεια που δίδουν στις γνώμες της και, ιδίως, να της παρέχουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τυχόν τροποποιήσεις, πάντα για σκοπούς ενημέρωσης.

3.3 Πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ

Το άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ υποχρεώνει τις εθνικές αρχές να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης «που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τη συνθήκη». Προφανώς, η υποχρέωση αυτή καταλαμβάνει και όσα σχέδια νομοθετικών διατάξεων επηρεάζουν την εκτέλεση των βασικών καθηκόντων του ΕΣΚΤ δυνάμει του άρθρου 127 παράγραφος 2 της Συνθήκης (δηλ. τη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης, τη διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, την κατοχή και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των κρατών μελών και την προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών), καθώς και των καθηκόντων δυνάμει του άρθρου 128 παράγραφος 1 της Συνθήκης (δηλ. την έκδοση τραπεζογραμμάτων ευρώ). Καταλαμβάνει επίσης σχέδια νομοθετικών διατάξεων που επηρεάζουν σειρά άλλων καθηκόντων τα οποία αναθέτει στο ΕΣΚΤ η Συνθήκη, και ιδίως: 1) τα ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο του ΕΕΜ, τα οποία ανατίθενται στην ΕΚΤ με το άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης· και 2) τη συλλογή από την ΕΚΤ, με τη βοήθεια των ΕθνΚΤ, των απαραίτητων στατιστικών πληροφοριών για την εκτέλεση των καθηκόντων του ΕΣΚΤ και τη συμβολή, όπου απαιτείται, στην εναρμόνιση των κανόνων και των πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, την κατάρτιση και τη διανομή στατιστικών στοιχείων στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με το άρθρο 5 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

Το άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ υπάγει ρητά ορισμένες κατηγορίες θεμάτων στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Οι εθνικές αρχές πρέπει να ζητούν τη γνώμη της αναφορικά με σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αφορούν τα συγκεκριμένα θέματα, ακόμη και αν τα σχέδια άπτονται οριακά του πεδίου

⁷ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, ACF Chemiefarma NV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 41/69, ΕΥ:C:1970:71, σκέψη 3· απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Φεβρουαρίου 1982, Roger Buyl και λοιποί κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 817/79, ΕΥ:C:1982:36, σκέψη 1· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 1997, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, C-392/95, ΕΥ:C:1997:289, σκέψη 15· απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, Eurotunnel SA κ.λπ. κατά SeaFrance, C-408/95, ΕΥ:C:1997:532, σκέψη 46· απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2003, Océ Van der Grinten NV κατά Commissioners of Inland Revenue, 58/01, ΕΥ:C:2003:495, σκέψεις 100 και 102.

αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ χωρίς να το επηρεάζουν ουσιαστικά, με αποτέλεσμα η ΕΚΤ να αποφασίσει να μην προβεί σε έκδοση γνώμης⁸.

Άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«1. Οι αρχές των κρατών μελών ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τη συνθήκη, ιδίως όσον αφορά:

- νομισματικά θέματα,
- μέσα πληρωμής,
- τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,
- τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων σχετικά με το νομισματικό, χρηματοπιστωτικό και τραπεζικό τομέα, καθώς και σχετικά με τα συστήματα πληρωμών και το ισοζύγιο πληρωμών,
- τα συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών,
- τους κανόνες που εφαρμόζονται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών».

Μη εξαντλητική επισκόπηση του πεδίου αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ

Από τη διατύπωση του άρθρου 2 παράγραφος 1 και της αιτιολογικής σκέψης 3 της απόφασης 98/415/ΕΚ καθίσταται σαφές ότι ο κατάλογος του άρθρου 2 παράγραφος 1 δεν είναι εξαντλητικός.

Εξάλλου, και όπως εκτίθεται διεξοδικότερα στην επόμενη παράγραφο, το άρθρο 2 παράγραφος 2 της ως άνω απόφασης ορίζει ότι οι αρχές των κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ πρέπει να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που αφορά τα μέσα της νομισματικής πολιτικής.

Άρθρο 2 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«2. Επιπλέον, οι αρχές των κρατών μελών που δεν είναι συμμετέχοντα κράτη μέλη, ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που αφορά τα μέσα της νομισματικής πολιτικής.».

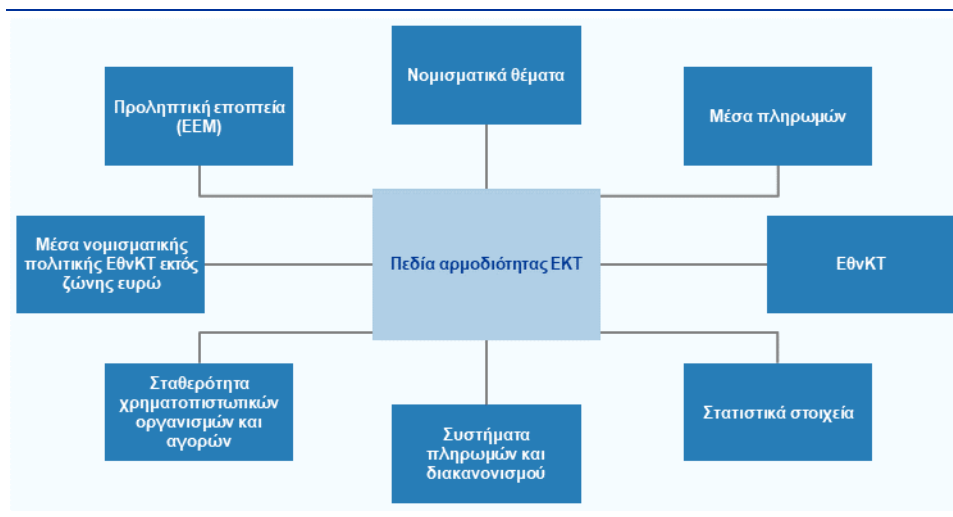
Ο λόγος της διαφοροποίησης αυτής μεταξύ κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ στην απόφαση 98/415/ΕΚ έγκειται στο ότι στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ δεν αποφασίζουν πλέον οι εθνικές αρχές για τα μέσα νομισματικής πολιτικής (για παράδειγμα, όσον αφορά το σύστημα των υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών). Πάντως, στην αιτιολογική σκέψη 5 της ως άνω απόφασης διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση διαβούλευσης δεν καταλαμβάνει

⁸ Βλ. ενότητα 5 του παρόντος Οδηγού.

αποφάσεις τις οποίες λαμβάνουν αρχές κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομισματικής τους πολιτικής (για παράδειγμα, αποφάσεις για τον καθορισμό των επιτοκίων).

Σχήμα 1

Μη εξαντλητική επισκόπηση του πεδίου αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ.....

Πηγή: ΕΚΤ.

3.3.1 Νομισματικά θέματα και μέσα πληρωμής

Οι γνώμες της ΕΚΤ για νομισματικά θέματα και μέσα πληρωμής αφορούν σχέδια νομοθετικών διατάξεων ποικίλης θεματολογίας. Καλύπτουν, για παράδειγμα, μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ (επανεκφραση του εθνικού νομίσματος και του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, διπλή αναγραφή τιμών, κανόνες στρογγυλοποίησης, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις πληρωμές με χρήση μετρητών, π.χ. για ποσά ενός και δύο σεντ, αντικατάσταση των εθνικών επιτοκίων αναφοράς κ.λπ.), την ιδιότητα νόμιμου χρήματος, τους περιορισμούς στις πληρωμές με χρήση μετρητών είτε γενικά, καθ' υπέρβαση συγκεκριμένων ποσών, είτε ειδικότερα (για παράδειγμα, όσον αφορά τις δημόσιες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, τις συναλλαγές επί ακινήτων), τη διασφάλιση ελάχιστων επιπέδων υπηρεσιών μετρητών από τα πιστωτικά ιδρύματα και τη διαθεσιμότητα μετρητών στην κοινωνία γενικότερα, τα φορολογικά αντικίνητρα όσον αφορά τη χρήση μετρητών, την έκδοση αναμνηστικών κερμάτων, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα, την πρόληψη της παραχάραξης και κιβδηλείας, τις ονομαστικές αξίες και τις τεχνικές προδιαγραφές, την ανακύκλωση, τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων και κερμάτων, την προώθηση των ψηφιακών μέσων πληρωμής και την έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος.

3.3.2 Εθνικές κεντρικές τράπεζες

Μεγάλος αριθμός γνωμών της ΕΚΤ αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων για τις ΕθνΚΤ. Η θεματολογία τους καλύπτει νομοθετικές διατάξεις που επηρεάζουν το

καθεστώς των ΕθνΚΤ ή των μελών των οργάνων λήψης αποφάσεων τους και άπτονται ιδίως πτυχών της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών. Κάποιες γνώμες αφορούν τα συνταξιοδοτικά συστήματα των ΕθνΚΤ και περιορισμούς τους, τους μισθούς των μελών του προσωπικού και των οργάνων λήψης αποφάσεων των ΕθνΚΤ, καθώς και τα κριτήρια διορισμού των διοικητών και των μελών των οργάνων τους αυτών. Αρκετές γνώμες αφορούν επίσης τα καθήκοντα και τις νομισματικές πολιτικές των ΕθνΚΤ, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης κατά το άρθρο 123 της Συνθήκης, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα των ΕθνΚΤ, την ασφαλειοδοσία στις πιστοδοτικές πράξεις στις οποίες συμμετέχουν τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά των ΕθνΚΤ των κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ. Άλλες γνώμες αφορούν ενδεικτικά θεσμικές αλλαγές στις ΕθνΚΤ και στα καταστατικά τους, το λογιστικό πλαίσιο, τις πληρωμές μερισμάτων, την ανακεφαλαιοποίηση, το πλαίσιο υποβολής εκθέσεων και το ελεγκτικό πλαίσιο, τη συμμετοχή σε διεθνή νομισματικά ιδρύματα, την προνομιακή πρόσβαση σε πληροφορίες, το επαγγελματικό απόρρητο και άλλες πτυχές των ρυθμίσεων που διέπουν τις δραστηριότητες των ΕθνΚΤ και προβλέπονται στα καταστατικά τους (π.χ. παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα). Εξάλλου, λαμβάνει συχνά χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ επί σχεδίων νομοθετικών διατάξεων που αφορούν καθήκοντα των ΕθνΚΤ τα οποία δεν σχετίζονται με αυτά του ΕΣΚΤ, ιδίως με σκοπό την αξιολόγηση της συμβατότητάς τους με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης και/ή τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ⁹.

3.3.3 Συλλογή, επεξεργασία και διανομή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τον νομισματικό, χρηματοπιστωτικό και τραπεζικό τομέα, τα συστήματα πληρωμών και το ισοζύγιο πληρωμών

Οι εξουσίες της ΕΚΤ όσον αφορά τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών καθορίζονται στο άρθρο 5 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, το δε άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου¹⁰ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να «αναλαμβάνουν μόνα τους την οργάνωση στον τομέα της στατιστικής και [...] συνεργάζονται πλήρως με το ΕΣΚΤ προκειμένου να διασφαλίσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 5 του καταστατικού». Η ΕΚΤ γνωρίζει ότι τα πλαίσια διατάξεων για την παροχή στατιστικών στοιχείων διαφέρουν στα κράτη μέλη. Έτσι, όταν ζητείται η γνώμη της για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την εν λόγω παροχή στοιχείων, η ίδια επιδιώκει να διατυπώνει σχόλια γενικής φύσης, εφιστώντας την προσοχή των εθνικών αρχών στη δυνατότητα αποσαφήνισης συγκεκριμένων πτυχών στο κείμενο των σχεδίων. Εν προκειμένω τα αιτήματα διαβούλευσης αφορούν, για παράδειγμα, στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών, την ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων μεταξύ της ΕΚΤ/του ΕΣΚΤ και των ΕθνΚΤ κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ, εθνικές υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων για διάφορα χρηματοδοτικά μέσα και επενδυτικές θέσεις, το πεδίο

⁹ Το άρθρο 14.4 του καταστατικού του ΕΣΚΤ επιτρέπει στις ΕθνΚΤ να εκτελούν και λειτουργίες άλλες από εκείνες που το ίδιο προβλέπει, εκτός εάν το διοικητικό συμβούλιο αποφανθεί ότι αυτές παρακωλύουν τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8).

εφαρμογής των δεδομένων που καταχωρίζονται στο μητρώο πιστώσεων, την υποβολή ορισμένων δεδομένων για σκοπούς χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, την πρόσβαση σε κεντρικά μητρώα πιστώσεων, τον κανονισμό AnaCredit¹¹, καθώς και τον ρόλο των ΕθνΚΤ κρατών μελών εκτός ζώνης ευρώ στη συλλογή στατιστικών στοιχείων.

3.3.4 Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού

Παλαιότερα αιτήματα διαβούλευσης της κατηγορίας αυτής αφορούν σχέδια νομοθετικών διατάξεων με αντικείμενο πτυχές της λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού, όπως η επίβλεψή τους, οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι, το αμετάκλητο του διακανονισμού, ο συμψηφισμός ή ο διακανονισμός σε συνεχή χρόνο, πτυχές της εκκαθάρισης και ασφαλειοδοσίας, η απούλοποίηση και/ή η ψηφιοποίηση των τίτλων και ο αντίκτυπος των απαιτήσεων κυβερνοασφάλειας στις υποδομές της αγοράς.

3.3.5 Κανόνες που εφαρμόζονται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών

Η έκτη περίπτωση του άρθρου 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ αναφέρεται σε «κανόνες που εφαρμόζονται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών». Δυνάμει της διάταξης αυτής, τα κράτη μέλη «ζητούν» τη γνώμη της ΕΚΤ όταν οι προτεινόμενες νομοθετικές διατάξεις «επηρεάζουν σημαντικά» τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, εκτός εάν οι σχετικές διατάξεις έχουν αποκλειστικό σκοπό τη μεταφορά ενωσιακών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, σύμφωνα και με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της παραπάνω απόφασης¹². Εξάλλου, η έκτη περίπτωση του ως άνω άρθρου 2 παράγραφος 1 θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό και με το άρθρο 25.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, κατά το οποίο η ΕΚΤ «δύνатаι» να δίνει τη γνώμη της, κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, σχετικά με την «εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος».

Η ΕΚΤ εκδίδει σημαντικό αριθμό γνωμών δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 1 έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ. Η ίδια έχει εκδώσει σειρά γνωμών για σχέδια τροποποιητικών διατάξεων που αφορούν τη θεσμική διάρθρωση της εποπτείας στα κράτη μέλη. Έχει επίσης γνωμοδοτήσει συστηματικά όσον αφορά μείζονες τροποποιήσεις του καθεστώτος εποπτείας των πιστωτικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, κανόνες που αφορούν την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, αλλά και

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/867 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 18ης Μαΐου 2016, σχετικά με τη συλλογή αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων και δεδομένων πιστωτικού κινδύνου (ΕΚΤ/2016/13) (ΕΕ L 144 της 1.6.2016, σ. 44).

¹² Για το τελευταίο βλ. ενότητα 3.4 του παρόντος Οδηγού.

όσον αφορά την εξυγίανση, αναδιοργάνωση και εκκαθάριση πιστωτικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Έχει επίσης γνωμοδοτήσει συχνά για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις αγορές, όπως για παράδειγμα αναφορικά με συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, ρυθμίσεις περί τιτλοποίησης και καλυμμένων ομολογιών, και την απούλοποίηση τίτλων.

Στο πλαίσιο της κρίσης των χρηματοπιστωτικών αγορών η ΕΚΤ έχει επίσης εκδώσει αρκετές γνώμες σχετικά με εθνικές νομοθετικές διατάξεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων ή στη διασφάλιση ή την ενίσχυση της σταθερότητας της χρηματοπιστωτικής αγοράς.

Τέλος, η γνώμη της ΕΚΤ ζητείται για πληθώρα σχεδίων νομοθετικών διατάξεων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων και τη συναλλαγματική πολιτική (για παράδειγμα, φορολόγηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών), τις ειδικές εισφορές ή τους φόρους που επιβάλλονται στα πιστωτικά και/ή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, νομοθεσία για την αναδιάρθρωση των όρων και προϋποθέσεων των ενυπόθηκων και λοιπών ιδιωτικών δανείων, καθώς και για άλλα σχέδια νομοθετικών διατάξεων οικονομικού ή χρηματοπιστωτικού ενδιαφέροντος.

3.3.6 Προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

Ως προς τη νομική βάση της διαβούλευσης με την ΕΚΤ επί σχεδίων εθνικών διατάξεων που αφορούν τον ΕΕΜ δεν θα πρέπει να θεωρείται περιοριστική της υποχρέωσης διαβούλευσης η διατύπωση της έκτης περίπτωσης του άρθρου 2 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ, και ειδικότερα η αναφορά σε κανόνες που «επηρεάζουν σημαντικά» τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών [χρηματοπιστωτικών αγορών]. Όπως προαναφέρθηκε, η αιτιολογική σκέψη 3 και το άρθρο 2 της απόφασης 98/415/ΕΚ καθιστούν σαφές ότι η παράθεση των επιμέρους πεδίων αρμοδιότητας στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της εν λόγω απόφασης δεν είναι εξαντλητική. Με την ίδρυση του ΕΕΜ τα εποπτικά καθήκοντα εμπίπτουν πλέον στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ για τους σκοπούς της συμβουλευτικής της λειτουργίας κατά το άρθρο 127 παράγραφος 4 της Συνθήκης.

Τα αιτήματα διαβούλευσης των εθνικών αρχών επί σχεδίων νομοθεσίας που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων καταλαμβάνουν τις εξουσίες και τα καθήκοντα των ΕΑΑ, τη θεσμική δομή και τη διακυβέρνηση των ΕΑΑ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή τους στον ΕΕΜ, την ανταλλαγή πληροφοριών, τις διαδικαστικές πτυχές της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως είναι η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών των διοικητικών τους συμβουλίων, τα εποπτικά τέλη, την αξιολόγηση της σημασίας των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη εκτός ζώνης ευρώ.

3.4 Εφαρμοστική νομοθεσία

Άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«2. Τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων δεν περιλαμβάνουν τα σχέδια διατάξεων με αποκλειστικό σκοπό τη μεταφορά των κοινοτικών οδηγιών στο δίκαιο των κρατών μελών.».

Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα και με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/EK, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αποκλειστικό σκοπό έχουν τη μεταφορά οδηγιών της Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο. Η εξαίρεση αυτή στηρίζεται στο σκεπτικό ότι στην περίπτωση προτεινόμενης ενωσιακής νομικής πράξης θα πρέπει να προηγείται η διατύπωση γνώμης της ΕΚΤ κατά το άρθρο 127 παράγραφος 4 και το άρθρο 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης, με αποτέλεσμα να καθίσταται περιττή η επέκταση της συμβουλευτικής λειτουργίας της ΕΚΤ σε σχέδια νομοθετικών διατάξεων που απλά μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο τη συγκεκριμένη νομική πράξη. Επιπλέον, η Επιτροπή και η ΕΚΤ δεν είναι αρμόδιες να αξιολογούν τη συμβατότητα των εθνικών μέτρων μεταφοράς με τις οδηγίες της Ένωσης.

Η ΕΚΤ είναι της άποψης ότι η ίδια εξαίρεση ισχύει και για τα σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων που σκοπούν στην εφαρμογή ή διευκόλυνση της εφαρμογής κανονισμών της Ένωσης ή στην εκτέλεση προβλεπόμενων σε αυτούς ρυθμίσεων διακριτικής ευχέρειας, υπό την προϋπόθεση ότι τα ως άνω σχέδια δεν επηρεάζουν θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ με τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι τα επηρεάζουν οι ίδιοι οι κανονισμοί (επί των οποίων θα πρέπει να έχει προηγηθεί διαβούλευση της ΕΚΤ με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης).

Ωστόσο, η διαβούλευση με την ΕΚΤ δεν μπορεί να αποκλείεται σε περιπτώσεις στις οποίες τα σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων σκοπούν στη μεταφορά οδηγιών (ή στην εκτέλεση ή εφαρμογή κανονισμών) και κατά τη μεταφορά (ή εκτέλεση) ο εθνικός νομοθέτης κάνει χρήση διακριτικής ευχέρειας κατά τρόπο που βαίνει πέραν των όσων σαφώς ορίζει η οδηγία ή ο κανονισμός. Όταν η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας επηρεάζει ουσιαστικά το πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ, και ειδικότερα τον ρόλο και τα καθήκοντα της ΕΚΤ/του Ευρωσυστήματος/του ΕΣΚΤ, ιδίως μέσω της ανάθεσης νέου καθήκοντος σε ΕθνΚΤ ή της ουσιαστικής τροποποίησης υφιστάμενου καθήκοντος ΕθνΚΤ, κασισχύει η υποχρέωση διαβούλευσης (καθώς το άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της απόφασης 98/415/EK αναφέρεται στις ΕθνΚΤ). Η ανεξαρτησία της ΕΚΤ και/ή των ΕθνΚΤ και η συμμόρφωση με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης παραμένουν σημαντικές παράμετροι κάθε αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της ανάθεσης νέων καθηκόντων σε ΕθνΚΤ (ή της ουσιαστικής τροποποίησης υφιστάμενων καθηκόντων ΕθνΚΤ) που απορρέει από οδηγίες ή κανονισμούς. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνει χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ, η οποία θα μπορεί να εκδίδει γνώμη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη έχουν διαβουλευτεί με την ΕΚΤ σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις¹³ στο εθνικό τους δίκαιο, η δε ΕΚΤ εξέδωσε ενίοτε γνώμες στον τομέα αυτό βάσει των εποπτικών της αρμοδιοτήτων (για παράδειγμα, επί σχεδίων νομοθετικών διατάξεων που αφορούν αξιολογήσεις της απόκτησης ειδικών

¹³ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα και αξιολογήσεις καταλληλότητας προσώπων που τοποθετούνται στη διοίκηση πιστωτικών ιδρυμάτων). Τα κράτη μέλη έχουν διαβουλευτεί με την ΕΚΤ και κατά τη μεταφορά της οδηγίας για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών¹⁴ στο εθνικό τους δίκαιο, η δε ΕΚΤ εξέδωσε γνώμες ιδίως όσον αφορά νομοθεσία που αναθέτει καθήκοντα εξυγίανσης σε ΕθνΚΤ, για παράδειγμα ορίζοντας ορισμένη ΕθνΚΤ ως αρχή εξυγίανσης ή προβλέποντας την παροχή πιστωτικών ορίων στο σύστημα εγγύησης των καταθέσεων από ορισμένη ΕθνΚΤ.

Σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων η ΕΚΤ έχει καλέσει τις εθνικές αρχές να ζητήσουν τη γνώμη της για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που μεταφέρουν στο εσωτερικό τους δίκαιο οδηγίες της Ένωσης που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το ΕΣΚΤ. Αυτό συνέβη για παράδειγμα στην περίπτωση των οδηγιών για το αμετάκλητο του διακανονισμού¹⁵ και για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας¹⁶, καθώς και μεταγενέστερων τροποποιήσεων τους¹⁷. Οι γνώμες που εξέδωσε η ΕΚΤ αναφορικά με σχέδια διατάξεων που σκοπούσαν στη μεταφορά των δύο αυτών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο κατόπιν υποβολής μεγάλου αριθμού αιτημάτων διαβούλευσης συνέβαλαν επωφελώς στην ενδυνάμωση του νομικού πλαισίου που διέπει τις πράξεις του Ευρωσυστήματος και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Εξάλλου, η ΕΚΤ εξέδωσε με δική της πρωτοβουλία γνώμη σχετικά με την επικύρωση ή εφαρμογή συμφωνίας για τις υπηρεσίες ταχυδρομικών πληρωμών, καλώντας τις εθνικές αρχές σε διαβούλευση σε περίπτωση που συγκεκριμένα σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων εκτείνονταν πέραν της αμιγούς επικύρωσης της συμφωνίας.

Ενίοτε τα κράτη μέλη ζητούν με δική τους πρωτοβουλία τη γνώμη της ΕΚΤ αναφορικά με σχέδια διατάξεων που σκοπούν στη μεταφορά οδηγιών στο εσωτερικό τους δίκαιο, ακόμη και όταν δεν είναι υποχρεωμένα ούτε καλούνται να προβούν σε διαβούλευση, για παράδειγμα όταν τα σχέδια αυτά αφορούν τομείς στους οποίους θεωρούν ότι η ΕΚΤ διαθέτει εμπειρογνωμοσύνη. Παρά το ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν υφίσταται τυπικά υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ, η ίδια γενικά παραμένει πρόθυμη να ανταποκριθεί σε σχετικά αιτήματα διαβούλευσης που υποβάλλονται επίσημα ή άτυπα με πρωτοβουλία του αιτούντος, παρέχοντας καθοδήγηση αναφορικά με τα προτεινόμενα κατά περίπτωση σχέδια διατάξεων, αλλά μόνο στο

¹⁴ Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 190).

¹⁵ Οδηγία 98/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων (ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 45).

¹⁶ Οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ΕΕ L 168 της 27.6.2002, σ. 43).

¹⁷ Ιδίως με την οδηγία 2009/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 98/26/ΕΚ σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων και της οδηγίας 2002/47/ΕΚ για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, όσον αφορά συνδεδεμένα συστήματα και πιστωτικές απαιτήσεις (ΕΕ L 146 της 10.6.2009, σ. 37). Εντός των ετών που ακολούθησαν εγκρίθηκαν περαιτέρω (ελάσσονες) τροποποιήσεις.

βαθμό που αυτά δικαιολογούν τη διατύπωση ειδικών σχολίων από την ίδια σε σχέση με το πεδίο των αρμοδιοτήτων της.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 2010 ως νέος φορέας επιφορτισμένος με την επίβλεψη των κινδύνων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα συνολικά. Το ΕΣΣΚ μπορεί να εκδίδει, μεταξύ άλλων, συστάσεις στους τομείς αρμοδιότητάς του, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸, παρακολουθεί τη συνέχεια που δίδεται στις συστάσεις του. Λόγω του συγκεκριμένου ρόλου του δεν απαιτείται η γνώμη της ΕΚΤ για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αποσκοπούν στην εφαρμογή των συστάσεών του, με την επιφύλαξη της γενικής υποχρέωσης των κρατών μελών να διαβουλεύονται με την ΕΚΤ σύμφωνα με την απόφαση 98/415/ΕΚ, όπως εξηγείται στον παρόντα Οδηγό.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 1).

4 Περιπτώσεις διαβούλευσης με την ΕΚΤ που δεν οδηγεί σε έκδοση γνώμης

4.1 Επιστολές περί μη έκδοσης γνώμης

Η ΕΚΤ δεν υποχρεούται να προβαίνει σε έκδοση γνώμης και, ως εκ τούτου, η εκάστοτε υποβολή αιτήματος διαβούλευσης δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως γνωμοδότηση. Αυτό, ωστόσο, δεν θίγει την υποχρέωση των κρατών μελών να διαβουλεύονται με την ΕΚΤ όταν τα οικεία σχέδια νομοθετικών διατάξεων άπτονται οριακά του πεδίου αρμοδιοτήτων της.

Η ΕΚΤ δεν θα προβεί στην έκδοση γνώμης όταν το σχέδιο νομοθετικών διατάξεων άπτεται οριακά του πεδίου αρμοδιοτήτων της, χωρίς να το επηρεάζει ουσιαστικά. Απλές παραπομπές του σχεδίου εθνικής νομοθεσίας σε οποιοδήποτε από τα θεματικά πεδία που παρατίθενται στην απόφαση 98/415/ΕΚ ή αλλαγές αμιγώς τυπικής ή διοικητικής φύσης στο σχετικό νομικό πλαίσιο δεν θα πρέπει απαραίτητα να οδηγούν στην έκδοση γνώμης από την ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ δεν θα προβεί στην έκδοση γνώμης όταν το σχέδιο νομοθετικών διατάξεων αφορά τη μεταφορά ενωσιακής νομοθεσίας στο οικείο εθνικό δίκαιο, εκτός εάν κατά τη μεταφορά ο εθνικός νομοθέτης κάνει χρήση διακριτικής ευχέρειας που επηρεάζει ουσιαστικά το πεδίο των αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ, και ειδικότερα τον ρόλο και τα καθήκοντα της ΕΚΤ/του Ευρωσυστήματος/του ΕΣΚΤ, μεταξύ άλλων αναθέτοντας νέο καθήκον σε ΕθνΚΤ ή τροποποιώντας ουσιωδώς υφιστάμενο καθήκον της ΕθνΚΤ.

Η ΕΚΤ επανεξέτασε την αναγκαιότητα της γνωμοδότησης σε περίπτωση που το σχέδιο νομοθετικών διατάξεων αναθέτει νέο καθήκον σε ΕθνΚΤ ή τροποποιεί ουσιωδώς υφιστάμενο καθήκον ΕθνΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που καθορίζονται στην απόφαση Banka Slovenije¹⁹. Υπό το πρίσμα της απόφασης αυτής δεν εκδίδεται αυτοδικαίως γνώμη επί εθνικής νομοθετικής διάταξης που αναθέτει νέο καθήκον σε ΕθνΚΤ ή τροποποιεί ουσιωδώς υφιστάμενο καθήκον ΕθνΚΤ, εκτός εάν το νέο καθήκον θίγει την ανεξαρτησία της ΕθνΚΤ, παραβιάζει την απαγόρευση νομισματικής χρηματοδότησης ή έχει άλλως σημασία που δεν είναι απλά οριακή για το πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ.

Όταν ζητείται επίσημα η γνώμη της ΕΚΤ αναφορικά με σχέδιο νομοθετικής διάταξης και αυτή αποφασίσει να μη γνωμοδοτήσει, απαντά επισήμως στην αιτούσα αρχή με επιστολή περί μη έκδοσης γνώμης. Η επιστολή περιγράφει λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους η ΕΚΤ δεν εξέδωσε γνώμη στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαδικασίας διαβούλευσης και μπορεί να παραπέμπει την αιτούσα αρχή σε σχετικές παλαιότερες γνώμες της²⁰. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ είναι διαθέσιμες στο EUR-Lex.

¹⁹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2022, Banka Slovenije κατά Državni zbor Republike Slovenije, C-45/21, EU:C:2022:670.

²⁰ Βλ., για παράδειγμα, επιστολές LET/2024/01251 και LET/2024/05161.

4.2 Δυνατότητα υποβολής άτυπου αιτήματος

Σε περίπτωση που ορισμένη αιτούσα αρχή επιθυμεί να λάβει από την ΕΚΤ άτυπες οδηγίες σχετικά με την αναγκαιότητα της διαβούλευσης σε συγκεκριμένη περίπτωση, της επίσημης υποβολής αιτήματος διαβούλευσης με την ΕΚΤ μπορούν να προηγηθούν άτυπες επαφές της εν λόγω αρχής και της οικείας ΕθνΚΤ με τα μέλη του προσωπικού της ΕΚΤ. Οι επαφές αυτές με την ΕΚΤ που περιλαμβάνουν άτυπα αιτήματα για παροχή καθοδήγησης μπορούν να οργανώνονται μέσω της οικείας ΕθνΚΤ ή μέσω της υποβολής των σχετικών αιτημάτων στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου LegalActs.Team@ecb.europa.eu.

Τα εν λόγω άτυπα αιτήματα μπορούν να συμβάλουν στην αποφυγή της κίνησης διαδικασίας διαβούλευσης όταν δεν είναι απολύτως σαφές για την αιτούσα αρχή εάν δικαιολογείται η έκδοση γνώμης της ΕΚΤ. Κάθε άτυπο αίτημα θα πρέπει να συνοδεύεται από τα σχέδια νομοθετικών μέτρων ή από επαρκώς λεπτομερή περιγραφή των σκοπούμενων μέτρων.

5 Διαδικασία διαβούλευσης

Άρθρο 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

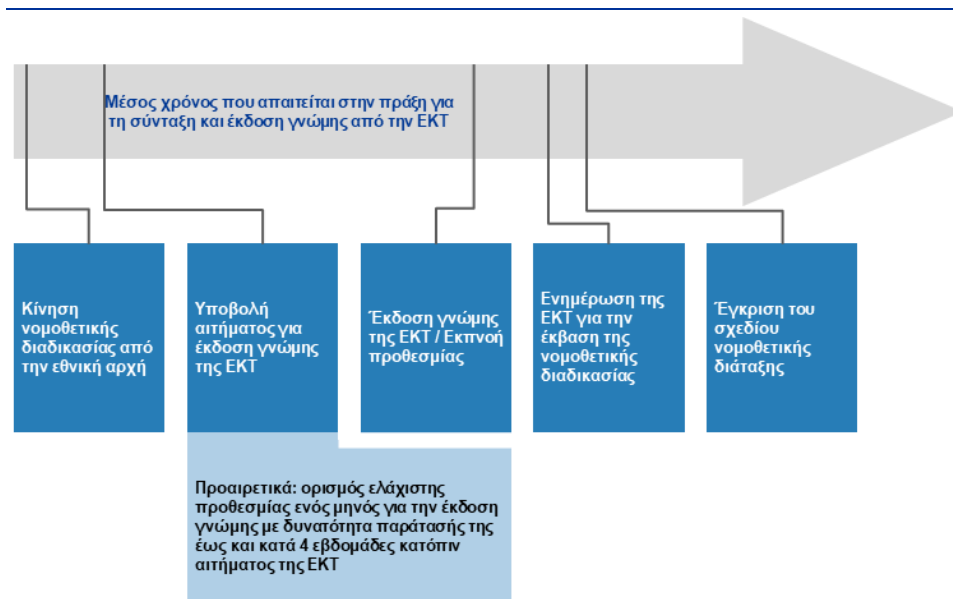
«Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική τήρηση της παρούσας απόφασης. Για το σκοπό αυτό, μεριμνά ώστε η γνώμη της ΕΚΤ να ζητείται σε εύλογο στάδιο, για να μπορέσει να τη λάβει υπόψη της η αρχή που εισηγείται το σχέδιο της νομοθετικής διάταξης πριν λάβει απόφαση ως προς την ουσία, και μεριμνά επίσης ώστε η γνώμη της ΕΚΤ να γνωστοποιηθεί στην αρχή που θα κληθεί να εγκρίνει τη διάταξη, εφόσον η αρχή αυτή είναι διαφορετική από εκείνη που προπαρασκευάζει τις εν λόγω νομοθετικές διατάξεις.».

5.1 Κατάλληλος χρόνος διαβούλευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ, η γνώμη της ΕΚΤ πρέπει να ζητείται «σε εύλογο στάδιο» της νομοθετικής διαδικασίας. Αυτό σημαίνει ότι οι εθνικές διαδικασίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η διαβούλευση λαμβάνει χώρα σε στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας το οποίο εξασφαλίζει στην ΕΚΤ ικανό χρονικό διάστημα για την εξέταση (και, εφόσον απαιτείται, τη μετάφραση) των σχεδίων νομοθετικών διατάξεων και την έκδοση της γνώμης της σε όλες τις προβλεπόμενες γλώσσες. Αυτό επιτρέπει εξάλλου στις εθνικές αρχές να συνεκτιμούν τη γνώμη της ΕΚΤ πριν από την έγκριση των διατάξεων.

Σχήμα 2

Διαδικασία διαβούλευσης όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων

Πηγή: ΕΚΤ.

Το άρθρο 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ προβλέπει ότι η διαβούλευση αναφορικά με σχέδια νομοθετικών διατάξεων τα οποία προπαρασκευάζει αρχή διαφορετική από

εκείνη που τα εγκρίνει πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο που να επιτρέπει στην αρχή που εισηγείται το οικείο σχέδιο νομοθετικών διατάξεων να αξιολογήσει εάν αυτό χρήζει τροποποίησης προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με τη γνώμη της ΕΚΤ, πρέπει δηλαδή να λαμβάνει χώρα πριν από τη διαβίβαση των διατάξεων στην αρχή που θα τις εγκρίνει. Παράλληλα, το ίδιο άρθρο 4 δεν απαγορεύει στις εθνικές αρχές να ενεργούν σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές διαδικασίες, εφόσον δεν επηρεάζεται η ουσία των σχεδίων νομοθετικών διατάξεων.

Από τη διατύπωση του άρθρου 3 παράγραφος 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ συνάγεται ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναστείλουν τη διαδικασία έγκρισης του σχεδίου νομοθετικής διάταξης για όσο χρόνο εκκρεμεί η περιέλευση της γνώμης της ΕΚΤ σε εκείνα. Αυτό δεν σημαίνει ότι για το χρονικό αυτό διάστημα θα πρέπει να αναστέλλεται στο σύνολό της η εθνική νομοθετική διαδικασία (περιλαμβανομένων, για παράδειγμα, των προπαρασκευαστικών εργασιών διαρκών κοινοβουλευτικών επιτροπών, της συζήτησης άλλων γνωμοδοτήσεων που υποβάλλουν εθνικές αρχές κ.λπ.), αλλά ότι η αρχή που εγκρίνει τη διάταξη θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διεξαγάγει ουσιαστική συζήτηση επί της γνώμης της ΕΚΤ προτού αποφασίσει ως προς την ουσία. Με την παρέλευση προθεσμίας που έχει τυχόν οριστεί για την έκδοση της γνώμης της ΕΚΤ²¹ η αιτούσα εθνική αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία έγκρισης της νομοθετικής διάταξης. Πάντως, ακόμη και στην περίπτωση αυτή εξακολουθεί να είναι υποχρεωμένη να λάβει υπόψη της τη γνώμη της ΕΚΤ για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η έγκριση.

Τον Οκτώβριο του 2011 ο τότε πρόεδρος της ΕΚΤ απέστειλε επιστολή προς όλες τις εθνικές αιτούσες αρχές, υπενθυμίζοντάς τους ότι θα πρέπει να λαμβάνουν «τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμόρφωσής τους με την απόφαση 98/415/ΕΚ, ζητώντας τη γνώμη της ΕΚΤ για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σε εύλογο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 της ως άνω απόφασης»²². Συνέστησε επίσης «τη θέσπιση κατάλληλων εσωτερικών διαδικασιών ικανών να διασφαλίζουν ότι η διαβούλευση με την ΕΚΤ λαμβάνει χώρα σε εύλογο στάδιο της διαδικασίας, επιτρέποντας στην αιτούσα ή/και την εγκρίνουσα αρχή να λάβουν υπόψη τη γνώμη της ΕΚΤ πριν από την ψήφιση της εκάστοτε προτεινόμενης νομοθετικής διάταξης. Όταν σχέδιο νομοθετικών διατάξεων τροποποιείται ουσιαστικά στη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, η υποβολή νέου αιτήματος διαβούλευσης είναι αναγκαία.».

²¹ Βλ. ενότητα 5.3 του παρόντος Οδηγού.

²² Στα εν λόγω σχέδια διατάξεων περιλαμβάνονται και τα σχέδια διατάξεων που δεν απαιτούν έγκριση από το κοινοβούλιο. Μόνο σχέδια νομοθετικών διατάξεων με αποκλειστικό σκοπό τη μεταφορά ενωσιακής νομοθεσίας στην εθνική έννομη τάξη εξαιρούνται από την υποχρέωση διαβούλευσης.

5.2 Αίτημα για έκδοση γνώμης

5.2.1 Μορφή του αιτήματος και συνοδευτικά έγγραφα

Το επίσημο αίτημα για έκδοση γνώμης πρέπει να απευθύνεται γραπτώς στον πρόεδρο της ΕΚΤ²³, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ. Η παραλαβή του σηματοδοτεί και την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης γνώμης της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ δέχεται και την άτυπη επικοινωνία μεταξύ των νομικών της υπηρεσιών και των εθνικών αιτουσών αρχών, σε επίπεδο μελών του προσωπικού. Πάντως, η διαδικασία διαβούλευσης τυπικά δεν αρχίζει πριν από την παραλαβή του αιτήματος από τον πρόεδρο της ΕΚΤ.

Το αίτημα θα πρέπει να συνοδεύεται από επαρκώς ενημερωμένο κείμενο του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων, προκειμένου η ΕΚΤ να μπορεί να διατυπώσει γνώμη επ' αυτού. Εάν το σχέδιο περιέχει πληθώρα διατάξεων και καλύπτει περισσότερα θέματα, η ΕΚΤ συστήνει στην αιτούσα αρχή να επισημαίνει τις ειδικότερες εκείνες διατάξεις για τις οποίες επιδιώκεται η διατύπωση των σχολίων της ίδιας. Αυτό αποδεικνύεται ιδιαίτερα χρήσιμο στις περιπτώσεις που το σχέδιο νομοθετικών διατάξεων έχει μεν ως κύριο σκοπό τη μεταφορά ενωσιακής νομοθεσίας στο οικείο εσωτερικό δίκαιο ή τη θέση της σε εφαρμογή, αλλά περιέχει και διατάξεις εκτεινόμενες πέραν της αμιγούς μεταφοράς της νομοθεσίας, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ συστήνει ακόμη στις αιτούσες αρχές να εσωκλείουν σύντομη αιτιολογική έκθεση με περιγραφή του αντικειμένου και των βασικών σκοπών του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων και του τρέχοντος σταδίου της εθνικής νομοθετικής διαδικασίας, και αναφορά του ονοματεπωνύμου και λοιπών στοιχείων των υπευθύνων επικοινωνίας που θα είναι σε θέση να παρέχουν διευκρινίσεις επί του σχεδίου εφόσον ανακύψουν απορίες στη διάρκεια εκπόνησης της γνώμης. Η ΕΚΤ τους συστήνει επίσης να υποδεικνύουν συγκεκριμένη προθεσμία για την έκδοση της γνώμης²⁴.

Έγγραφα που υποβάλλονται στο πλαίσιο διαβούλευσης εθνικών αρχών με την ΕΚΤ:

Η ΕΚΤ δέχεται επίσης αιτήματα διαβούλευσης που είναι δεόντως υπογεγραμμένα και αποστέλλονται ως σαρωμένο αντίγραφο συνημμένο σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη [διεύθυνση office.president@ecb.europa.eu](mailto:office.president@ecb.europa.eu).

²⁴ Βλ. ενότητα 5.3 του παρόντος Οδηγού.

Απαιτείται	Συνιστάται
<p>Γραπτό αίτημα για την έκδοση γνώμης προς τον πρόεδρο της ΕΚΤ</p> <p>Κείμενο του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων</p>	<p>Επίσημανση προθεσμίας για την έκδοση της γνώμης της ΕΚΤ.</p> <p>Σύντομη αιτιολογική έκθεση που να αναφέρει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • το αντικείμενο και τους βασικούς σκοπούς του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων, • το τρέχον στάδιο της εθνικής νομοθετικής διαδικασίας και τα στοιχεία των υπευθύνων επικοινωνίας. • Σε περίπτωση εκτενών/περίπλοκων σχεδίων νομοθετικών διατάξεων, επίσημανση των σχεδίων διατάξεων για τα οποία επιδιώκεται ειδικότερα ο σχολιασμός από την ΕΚΤ. • Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος ως κατεπείγοντος, η αγγλική μετάφραση της αιτιολογικής έκθεσης και των βασικών σχεδίων διατάξεων διευκολύνει σημαντικά τη διαδικασία.

5.2.2 Γλώσσα του αιτήματος

Το αίτημα για τη διατύπωση γνώμης και τα συνοδευτικά έγγραφα μπορούν να υποβάλλονται στην επίσημη γλώσσα του αιτούντος κράτους μέλους (ή σε μία από αυτές, εφόσον υπάρχουν περισσότερες). Ειδικά στις περιπτώσεις που το αίτημα λαμβάνει χαρακτήρα κατεπείγοντος²⁵, η ΕΚΤ καλεί τις αιτούσες αρχές να υποβάλλουν και μετάφραση της αιτιολογικής έκθεσης και των βασικών σχεδίων διατάξεων στην αγγλική γλώσσα, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλότητα της διαδικασίας διαβούλευσης, δεδομένου ότι είναι η αγγλική είναι η γλώσσα εργασίας της ΕΚΤ και η γλώσσα στην οποία εκδίδονται οι γνώμες της από το διοικητικό συμβούλιο, με τη συνδρομή του γενικού συμβουλίου. Με τον τρόπο αυτό εξάλλου μπορεί η ΕΚΤ να αρχίσει τις εργασίες για την εκπόνηση της γνώμης της αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού αιτήματος, χωρίς να πρέπει να περιμένει ως την ολοκλήρωση της μετάφρασης των σχετικών κειμένων. Πάντως, η υποβολή του αιτήματος για τη διατύπωση γνώμης της ΕΚΤ δεν θα πρέπει να καθυστερεί εξαιτίας της απουσίας μετάφρασης.

5.3 Προθεσμίες

Άρθρο 3 της απόφασης 98/415/ΕΚ:

«

1. Οι αρχές των κρατών μελών που προπαρασκευάζουν νομοθετική διάταξη μπορούν, εφόσον το θεωρήσουν αναγκαίο, να θέτουν στην ΕΚΤ προθεσμία για τη διατύπωση της γνώμης της, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πρόεδρος της ΕΚΤ παραλαμβάνει κοινοποίηση για το σκοπό αυτό.
2. Η προθεσμία μπορεί να μειώνεται, σε περίπτωση κατεπείγοντος. Στην περίπτωση αυτή, η αρχή που ζητάει τη γνώμη αναφέρει τους λόγους του κατεπείγοντος.

²⁵ Βλ. ενότητα 5.3 του παρόντος Οδηγού.

3. Η ΕΚΤ μπορεί να ζητάει εγκαίρως την παράταση της προθεσμίας για τέσσερις επιπλέον εβδομάδες. Η αρχή η οποία ζητάει τη γνώμη δεν μπορεί να απορρίπτει αυτό το αίτημα χωρίς εύλογη αιτία.
4. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει την εθνική αρχή η οποία ζητάει τη γνώμη, να ενεργήσει περαιτέρω. Ωστόσο, εάν η γνώμη της ΕΚΤ παραληφθεί μετά την εκπνοή της προθεσμίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να γνωστοποιηθεί στις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4.».

Μολονότι η απόφαση 98/415/ΕΚ δεν προβλέπει συγκεκριμένη προθεσμία για την έκδοση γνώμης της ΕΚΤ, η εμπειρία έχει δείξει ότι ο χρόνος που απαιτείται κατά μέσο όρο για την έκδοσή της είναι περίπου έξι εβδομάδες. Στην πράξη πάντως, ανάλογα με τη φύση, την πολυπλοκότητα και τον βαθμό ευαισθησίας των σχεδίων νομοθετικών διατάξεων, μπορεί να απαιτείται περισσότερος χρόνος²⁶.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 της απόφασης 98/415/ΕΚ, «[ο]ι αρχές των κρατών μελών που προπαρασκευάζουν νομοθετική διάταξη μπορούν, εφόσον το θεωρήσουν αναγκαίο, να θέτουν στην ΕΚΤ προθεσμία για τη διατύπωση της γνώμης της». Ωστόσο, η προθεσμία αυτή «δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός» από την ημερομηνία περιέλευσης της σχετικής κοινοποίησης στον πρόεδρο της ΕΚΤ.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι τα κράτη μέλη ενίοτε ερμηνεύουν εσφαλμένα την ως άνω ελάχιστη προθεσμία του ενός μήνα ως συνήθη μέγιστη προθεσμία. Στις περισσότερες περιπτώσεις η σύνταξη και η έκδοση των γνωμών της ΕΚΤ απαιτούν χρόνο, λόγω της ανάγκης εκπόνησης της αγγλικής μετάφρασης του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων, συντονισμού της εργασίας των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων της ΕΚΤ που συμμετέχουν στη σύνταξη της γνώμης και υποβολής και επεξεργασίας των σχολίων και παρατηρήσεων των διοικητών των ΕθνΚΤ στο πλαίσιο της προβλεπόμενης έγγραφης διαδικασίας. Ορισμένες γνώμες που αφορούν τον εποπτικό τομέα υπόκεινται σε διαβούλευση και με το εποπτικό συμβούλιο, πριν από την υποβολή του οριστικοποιημένου σχεδίου της στο διοικητικό συμβούλιο για έκδοση.

Επειδή η προθεσμία του ενός μήνα έχει αποδειχθεί μάλλον σύντομη στην πράξη, η δυνατότητα των αιτουσών αρχών να ορίσουν συντομότερη προθεσμία θα πρέπει να περιορίζεται στις περιπτώσεις που συντρέχει επιτακτική ανάγκη για έκδοση γνώμης εντός ενός μήνα. Όπως επαναλαμβάνει συχνά η ΕΚΤ στις γνώμες της, από μόνο του το γεγονός ότι η εθνική νομοθετική διαδικασία βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο δεν συνιστά λόγο ικανό να δικαιολογήσει την υποβολή αιτήματος επείγουσας έκδοσης γνώμης της ΕΚΤ.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 της απόφασης 98/415/ΕΚ, σε περιπτώσεις κατεπείγοντος η προθεσμία μπορεί να μειώνεται. Στις όλως εξαιρετικές αυτές περιπτώσεις οι αιτούσες αρχές πρέπει να αναφέρουν ρητά και τους λόγους του κατεπείγοντος. Οι ίδιες καλούνται να ακολουθούν τις οδηγίες που αποτυπώνονται στην αιτιολογική σκέψη 6 της απόφασης 98/415/ΕΚ, διεξάγοντας με την ΕΚΤ διάλογο που να της επιτρέπει να εκδώσει έγκαιρα τη γνώμη της σε επείγουσες περιπτώσεις

²⁶ Βλ. κατωτέρω στην παρούσα ενότητα.

και χωρίς να υπονομεύεται η δυνατότητά της να εξετάζει τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων με την απαιτούμενη προσοχή. Εξάλλου, όπως επισημαίνεται στις ενότητες 5.2.1 και 5.2.2 του παρόντος Οδηγού, η ΕΚΤ εκτιμά την υποβολή στην ίδια και μετάφρασης των κειμένων της αιτιολογικής έκθεσης και των βασικών σχεδίων διατάξεων στην αγγλική γλώσσα. Πάντως, η υποβολή του αιτήματος για τη διατύπωση γνώμης της ΕΚΤ δεν θα πρέπει να καθυστερεί εξαιτίας της απουσίας μετάφρασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 της απόφασης 98/415/ΕΚ, εφόσον η αιτούσα αρχή ορίσει συγκεκριμένη προθεσμία, η ΕΚΤ μπορεί έγκαιρα να ζητήσει παράτασή της έως και κατά τέσσερις εβδομάδες, η δε αιτούσα αρχή δεν μπορεί να απορρίπτει αυτό το αίτημα χωρίς εύλογη αιτιολογία.

Το άρθρο 3 παράγραφος 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ ορίζει ότι «[μ]ετά την εκπνοή της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει την εθνική αρχή η οποία ζητάει τη γνώμη, να ενεργήσει περαιτέρω.». Αυτό σημαίνει ότι με την εκπνοή της προθεσμίας η ενδιαφερόμενη αρχή μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία έγκρισης του σχεδίου νομοθετικής διάταξης που είχε ανασταλεί για όσο χρόνο εκκρεμούσε η έκδοση της γνώμης της ΕΚΤ. Πάντως, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η οριστική έγκριση του οικείου νομοσχεδίου, η αιτούσα αρχή εξακολουθεί να είναι υποχρεωμένη να εξετάσει τη γνώμη της ΕΚΤ (και να τη γνωστοποιήσει στην αρχή που εγκρίνει τη διάταξη, εάν αυτή είναι άλλη).

5.4 Απόδειξη παραλαβής αιτήματος

Με την περιέλευση του αιτήματος διαβούλευσης στην ΕΚΤ αποστέλλεται στην αιτούσα αρχή αποδεικτικό παραλαβής του στη γλώσσα διατύπωσής του.

Τα συνοδευτικά έγγραφα και τυχόν μετάφρασή τους στην αγγλική γλώσσα διαβιβάζονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και του γενικού συμβουλίου της ΕΚΤ κατά την υποβολή του σχεδίου γνώμης σε αυτά.

5.5 Εκπόνηση και έκδοση γνώμης της ΕΚΤ

Με την περιέλευση του αιτήματος διαβούλευσης στην ΕΚΤ συγκροτείται ομάδα εργασίας για τη σύνταξη της γνώμης. Σε αυτή μετέχουν εμπειρογνώμονες των υπηρεσιακών μονάδων με αρμοδιότητα επί του αντικειμένου της διαβούλευσης. Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη σύνταξη της γνώμης κυμαίνεται από μερικές ημέρες έως έξι περίπου εβδομάδες κατά μέσο όρο και εξαρτάται από παράγοντες όπως η φύση, η πολυπλοκότητα και η έκταση του σχεδίου νομοθετικών διατάξεων, καθώς και η διαθεσιμότητα μετάφρασής του στην αγγλική. Κατά την εκπόνηση της γνώμης η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη εάν συντρέχουν λόγοι που δικαιολογούν την (κατ)επείγουσα έκδοσή της.

Οι γνώμες αποτελούν νομικές πράξεις της ΕΚΤ, το δε διοικητικό συμβούλιο είναι κατά κανόνα το αρμόδιο για την έκδοσή τους όργανο λήψης αποφάσεων. Στη

διαδικασία λήψης των σχετικών αποφάσεων μετέχουν και τα μέλη του γενικού συμβουλίου, συμβάλλοντας στη συμβουλευτική λειτουργία της ΕΚΤ. Επομένως, αφού ολοκληρωθεί η σύνταξη του σχεδίου γνώμης και αυτό εγκριθεί από την εκτελεστική επιτροπή, υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο για σχόλια και στα μέλη του γενικού συμβουλίου για παρατηρήσεις. Πρόκειται για έγγραφη διαδικασία η οποία συνήθως διαρκεί μία περίπου εβδομάδα.

Για την έκδοση γνώμων της ΕΚΤ που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να διαβουλευτεί και με το εποπτικό συμβούλιο.

Μετά τη διατύπωση σχολίων ή/και παρατηρήσεων το σχέδιο γνώμης αναθεωρείται από την ΕΚΤ και υποβάλλεται εκ νέου για περαιτέρω σχόλια ή παρατηρήσεις στο πλαίσιο νέας έγγραφης διαδικασίας που διαρκεί μερικές εργάσιμες ημέρες. Πάντως, η προθεσμία υποβολής σχολίων και παρατηρήσεων στο πλαίσιο της δεύτερης αυτής έγγραφης διαδικασίας μπορεί να κυμαίνεται, ανάλογα με τη φύση της διαβούλευσης και τον αριθμό και την πολυπλοκότητα των σχολίων που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας. Εν προκειμένω τα μέλη του γενικού και του διοικητικού συμβουλίου συνήθως διατυπώνουν σχόλια μόνο επί της ενσωμάτωσης στο αναθεωρημένο σχέδιο γνώμης των τροποποιήσεων που προήλθαν από την πρώτη έγγραφη διαδικασία.

Όταν τάσσουν στην ΕΚΤ προθεσμία για τη διατύπωση γνώμης οι αιτούσες αρχές καλούνται να λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της διαδικασίας διαβούλευσης.

5.6 Γλωσσικό καθεστώς

Οι γνώμες τις οποίες ζητούν οι εθνικές αρχές εκδίδονται στην επίσημη γλώσσα του οικείου κράτους μέλους (ή, εφόσον υπάρχουν περισσότερες επίσημες γλώσσες, στη γλώσσα διατύπωσης του αιτήματος διαβούλευσης) και στην αγγλική.

5.7 Διαβίβαση γνώμης της ΕΚΤ και συνέχεια που δίνεται σε αυτή

Μετά την έκδοσή της η γνώμη της ΕΚΤ διαβιβάζεται στην αιτούσα αρχή. Το άρθρο 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ ορίζει ότι η αιτούσα αρχή πρέπει να τη λαμβάνει υπόψη «πριν λάβει απόφαση ως προς την ουσία» και να μεριμνά για τη γνωστοποίησή της στην αρχή που θα εγκρίνει τη διάταξη, εφόσον είναι διαφορετική από την αιτούσα αρχή.

Με την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας και την οριστική έγκριση των νομοθετικών διατάξεων η αιτούσα αρχή καλείται να αποστείλει στην ΕΚΤ αντίγραφο τους. Όταν έχει λάβει χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ με αντικείμενο σχέδιο νομοθετικών διατάξεων, συνιστάται στην αιτούσα αρχή να αποστείλει στη Γραμματεία της ΕΚΤ αντίγραφο ή στοιχεία δημοσίευσης των νομοθετικών διατάξεων, όπως αυτές εγκρίθηκαν.

5.8 Δημοσίευση

Το διοικητικό συμβούλιο έχει σταδιακά διευρύνει την πολιτική διαφάνειας που ακολουθεί στο πλαίσιο της διαβούλευσης με τις εθνικές αρχές. Από τον Ιούνιο του 2020 δημοσιεύονται στο EUR-Lex όλες οι γνώμες της ΕΚΤ, καθώς και οι επιστολές με τις οποίες η ΕΚΤ αποφαίνεται ότι δεν θα προβεί στην έκδοση γνώμης κατόπιν αιτήματος διαβούλευσης ή στις οποίες επισημαίνει περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των εθνικών αρχών με το καθήκον διαβούλευσής τους με εκείνη επί σχεδίων εθνικής νομοθεσίας. Κατόπιν σχετικού αιτήματος της αιτούσας αρχής και εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι κατά της άμεσης δημοσίευσης, η γνώμη δημοσιεύεται το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έκδοσής της. Η αναβολή της δημοσίευσης γνωμών της ΕΚΤ είναι πολύ σπάνια στην πράξη.

5.8.1 Η ενότητα του EUR-Lex για την ΕΚΤ

Η [ενότητα για την ΕΚΤ](#) στο EUR-Lex παρέχει γρήγορη και εύκολη πρόσβαση σε όλες τις γνώμες της ΕΚΤ στις προβλεπόμενες γλώσσες. Ξεκινώντας από εκεί, ο χρήστης μπορεί να περιηγηθεί ανά θεματικό πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Στο παράθυρο επισκόπησης απεικονίζονται οι πλέον πρόσφατα δημοσιευμένες νομικές πράξεις, ενώ διατίθεται επίσης πλήρης κατάλογος των νομικών πράξεων ανά ημερομηνία, παρέχοντας τη δυνατότητα αναζήτησης των γνωμών της ΕΚΤ βάσει περαιτέρω κριτηρίων. Διαδραστικά ενημερωτικά γραφήματα παρουσιάζουν στατιστικά στοιχεία για τις γνώμες της ΕΚΤ και παρέχουν εύκολη πρόσβαση σε συλλογές ανά κατηγορία νομικών πράξεων, θεματικό πεδίο και χρονολογία έκδοσης. Οι διαθέσιμες λειτουργίες αναζήτησης καθιστούν δυνατή την αναζήτηση γνωμών της ΕΚΤ με βάση λέξεις-κλειδιά, τον αριθμό εγγράφου, το έτος έκδοσης ή άλλα κριτήρια. Είναι δυνατή η πρόσβαση στην αγγλική και στην εθνική γλωσσική απόδοση κάθε γνώμης, ενώ οι χρήστες μπορούν να πληροφορηθούν πώς ορισμένη γνώμη σχετίζεται με άλλα έγγραφα και βάσει ποιας διαδικασίας εκδόθηκε. Ο ιστότοπος της ΕΚΤ περιέχει επίσης χρήσιμες πληροφορίες και κατευθύνσεις σχετικά με τη χρήση του EUR-Lex.

Σχήμα 3

Η ενότητα για την ΕΚΤ στην κεντρική σελίδα του EUR-Lex

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

🔍 Γρήγορη αναζήτηση στα έγγραφα της ΕΚΤ

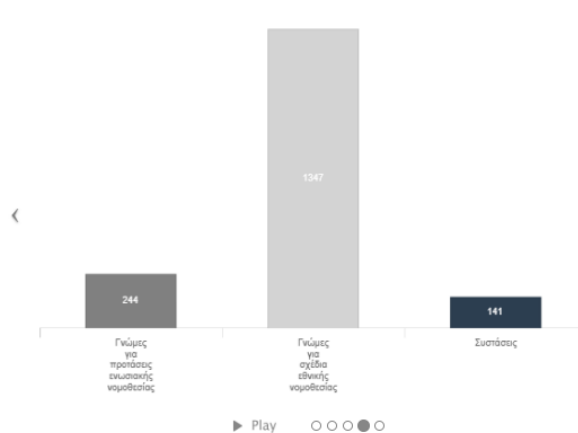
Σύνθετη αναζήτηση

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι θεσμικό όργανο της ΕΕ το οποίο λειτουργεί με βάση σαφώς διατυπωμένους κανόνες του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου της ΕΕ. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων της η ΕΚΤ μπορεί να εκδίδει νομικές πράξεις, καθώς επίσης και γνώμες σχετικά με προτάσεις νομοθετικών διατάξεων στους τομείς αρμοδιότητάς της, τις οποίες και δημοσιεύει. Στην παρούσα ενότητα θα βρείτε το σύνολο των νομικών πράξεων της ΕΚΤ σε όλες τις προβλεπόμενες επίσημες γλώσσες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων, διορθωτικών και ενοποιημένων εκδόσεων, καθώς και τη σχετική νομολογία.

Θεματική αναζήτηση

- Νομικό πλαίσιο του ΕΣΚΤ
- + Θεσμικές διατάξεις της ΕΚΤ
- + Νομισματική πολιτική και πράξεις νομισματικής πολιτικής
- + Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού
- + Τραπεζογραμμάτια και κέρματα, μέσα πληρωμής και νομισματικά θέματα
- + Συναλλάγμα και συναλλαγματικά διαθέσιμα
- + Στατιστικά στοιχεία
 - Σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών
- + Τραπεζική εποπτεία

Οπτική περιήγηση

Αναζήτηση εγγράφων της ΕΚΤ

🔍 Έτος

🔍 Αριθμός

🔍 Όλες

Εύρεση δικαστικής υπόθεσης σχετικής με την ΕΚΤ

🔍 Έτος

🔍 Αριθμός

🔍 Όλες

Σχήμα 4

Όλες οι γνώμες και επιστολές της ΕΚΤ είναι διαθέσιμες στο EUR-Lex, στην ενότητα για την ΕΚΤ.

Αναζήτηση εγγράφων της ΕΚΤ

Ετος Αριθμός Όλες

Όλες
Κανονισμός
Απόφαση
Κατευθυντήρια γραμμή
Γνώμη
Σύσταση
Επιστολή
Μνημόνιο συμφωνίας
Συμφωνία

Σχήμα 5

Η αναζήτηση νομικών πράξεων μπορεί να εξειδικεύεται με βάση τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους (είδος νομικής πράξης, όπως εμφανίζεται παρακάτω) και μέσω της χρήσης των κριτηρίων αναζήτησης που εμφανίζονται στην αριστερή πλευρά της σελίδας αποτελεσμάτων.

Με βάση το είδος πράξης

- Γνωμοδότηση σχετικά με εθνικό νομοσχέδιο (1380)
- Γνωμοδότηση (273)
- Γνώμη κατά ίδια πρωτοβουλία (17)
- Γνώμη εκδοθείσα με ίδια πρωτοβουλία αναφορικά με σχέδιο εθνικής νομοθεσίας (15)
- Διορθωτικό (5)

6 Τήρηση της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ

Προς διασφάλιση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ, το άρθρο 4 της απόφασης 98/415/ΕΚ υποχρεώνει κάθε κράτος μέλος να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα «για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική τήρηση» της εν λόγω απόφασης. Το ΕΣΚΤ παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εθνικές νομοθετικές εξελίξεις όσον αφορά σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αφορούν το πεδίο αρμοδιοτήτων της ΕΚΤ. Επίσης, παρακολουθεί τακτικά τη συμμόρφωση των εθνικών αρχών με την ως άνω υποχρέωση διαβούλευσης και συντάσσει σχετικές εκθέσεις. Μάλιστα, η ΕΚΤ, μόλις διαπιστώσει παράβαση της υποχρέωσης διαβούλευσης επί σχεδίου νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, ειδοποιεί την οικεία εθνική αρμόδια αρχή, προβαίνοντας ταυτόχρονα σε σχετική κοινοποίηση προς τον διοικητή της ΕθνΚΤ του οικείου κράτους μέλους και την Επιτροπή.

Σαφείς περιπτώσεις σημαντικής ή επαναλαμβανόμενης μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ θα πρέπει να περιλαμβάνονται και στην ετήσια έκθεση της ΕΚΤ. Οι εν λόγω περιπτώσεις μη συμμόρφωσης είναι «σαφείς» όταν αντικειμενικά δεν εγείρεται η παραμικρή νομική αμφιβολία ως προς το ότι θα έπρεπε να είχε λάβει χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ. Οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαβούλευσης είναι «σημαντικές»: α) όταν η ΕΚΤ θα είχε διατυπώσει σημαντικές κρίσιμες παρατηρήσεις επί της ουσίας της νομοθετικής πρότασης, εάν είχε λάβει χώρα κανονικά η διαβούλευση, ή β) όταν η μη συμμόρφωση έχει γενικότερη σημασία για το ΕΣΚΤ. Για τον σκοπό αυτό θεωρούνται γενικότερης σημασίας για το ΕΣΚΤ οι περιπτώσεις μη διαβούλευσης επί σχεδίων εθνικών νομοθετικών διατάξεων που αναθέτουν νέο καθήκον σε ΕθνΚΤ ή τροποποιούν ουσιωδώς υφιστάμενο καθήκον ΕθνΚΤ. Η άποψη αυτή σχετικά με τη γενικότερη σημασία υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξακολουθεί να απαιτείται κατ' αρχήν από τις εθνικές αρχές να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ σε περίπτωση τέτοιας ανάθεσης ή τροποποίησης καθήκοντος (καθώς το άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ αναφέρεται στις ΕθνΚΤ), παρά τις αρχές που περιγράφονται στην ενότητα 4 του παρόντος Οδηγού όσον αφορά τη μη έκδοση γνώμων της ΕΚΤ. Τέλος, μια περίπτωση μη συμμόρφωσης είναι «επαναλαμβανόμενη» όταν το ίδιο κράτος μέλος παραλείπει να διαβουλευτεί με την ΕΚΤ τουλάχιστον τρεις φορές επί δύο συναπτά έτη και μία τουλάχιστον περίπτωση παράλειψης διαβούλευσης λαμβάνει χώρα εντός του πλέον πρόσφατου έτους.

Τέλος, η ΕΚΤ επιθυμεί να ενημερώνεται για τη συνέχεια που δίνεται στις γνώμες της και να λαμβάνει αναλυτικότερα στοιχεία όσον αφορά τέτοιου είδους τροποποιήσεις για ενημερωτικούς σκοπούς.

7 Έννομες συνέπειες της μη τήρησης της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ

Η μη τήρηση της υποχρέωσης διαβούλευσης με την ΕΚΤ επί σχεδίου νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της συνιστά παράβαση της απόφασης 98/415/ΕΚ και θα μπορούσε να οδηγήσει σε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως. Η εν λόγω διαδικασία προσφυγής κατά του οικείου κράτους μέλους μπορεί να κινηθεί από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης²⁷ ή από άλλο κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 259 της Συνθήκης. Η υποχρέωση διαβούλευσης βάσει της απόφασης 98/415/ΕΚ είναι συγκεκριμένη, σαφής και ανεπιφύλακτη, πράγμα που σημαίνει ότι οι ιδιώτες μπορούν να την επικαλεστούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Ως εκ τούτου, μπορεί να ζητηθεί από τα εθνικά δικαστήρια να αποφανθούν σχετικά με το κύρος ή την εκτελεστότητα εθνικής διάταξης που έχει εκδοθεί χωρίς διαβούλευση με την ΕΚΤ²⁸. Τέλος, δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλλουν στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το κύρος και την εκτελεστότητα εθνικής διάταξης που εκδόθηκε χωρίς διαβούλευση με την ΕΚΤ. Επομένως, απόκειται εν τέλει στο Δικαστήριο να προσδιορίσει τις έννομες συνέπειες, βάσει του δικαίου της Ένωσης, της μη συμμόρφωσης κράτους μέλους με την υποχρέωσή του διαβούλευσης με την ΕΚΤ αναφορικά με διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Το Δικαστήριο έχει κληθεί επανειλημμένα να αποφανθεί σχετικά με την εκτελεστότητα εθνικής διάταξης που θεσπίζεται χωρίς να έχει προηγηθεί κοινοποίησή της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως απαιτούν συγκεκριμένες ενωσιακές πράξεις²⁹. Σε ορισμένες από τις υποθέσεις αυτές, οι οποίες στο σύνολό τους αφορούν τη διαδικασία πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών (η οποία προβλέπεται πλέον στην οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, με την οποία καταργήθηκε η

²⁷ Σε περίπτωση παράλειψης ορισμένης ΕθνΚΤ, η οποία διαθέτει κανονιστική αρμοδιότητα, να προβεί σε διαβούλευση με την ΕΚΤ σύμφωνα με την απόφαση 98/415/ΕΚ, τη διαδικασία λόγω παραβάσεως μπορεί να κινηθεί η ίδια η ΕΚΤ δυνάμει του άρθρου 271 στοιχείο δ) της Συνθήκης και του άρθρου 35.6 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

²⁸ Βλ., για παράδειγμα, την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, της 15ης Σεπτεμβρίου 2015, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις αριθ. 1551-1571/2011.

²⁹ Μεταξύ άλλων βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Φεβρουαρίου 1986, Bulk Oil, 174/84, EU:C:1986:60· απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 1996, CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1998, Lemmens, C-226/97, EU:C:1998:296· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1998, AGS Assedic Pas-de-Calais, C-235/95, EU:C:1998:365· απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, Unilever, C-443/98, EU:C:2000:496· απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Ιουνίου 2002, Sapod Audic, C-159/00, EU:C:2002:343· απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, Lidl Italia, C-303/04, EU:C:2005:528.

³⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (κωδικοποιημένο κείμενο) (ΕΕ L 241 της 17.9.2015, σ. 1).

οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹), το Δικαστήριο έκρινε ότι εθνική διάταξη που θεσπίζεται χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση προς την Επιτροπή θεωρείται ότι έχει θεσπιστεί κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και δεν αντιτάσσεται σε ιδιώτες³². Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, όλα τα μέσα παροχής έννομης προστασίας που κανονικά παρέχονται από το εθνικό δίκαιο πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων που επιζητούν να προβάλουν δικαιώματά τους, τα οποία απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο³³. Στα κράτη μέλη στα οποία οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να κινήσουν διαδικασία για την ακύρωση εθνικής νομοθετικής διάταξης λόγω σοβαρής διαδικαστικής πλημμέλειας μπορούν να έχουν και το δικαίωμα να ζητούν την ακύρωση εθνικών νομοθετικών διατάξεων που θεσπίζονται κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας του ενωσιακού δικαίου, όπως είναι η προηγούμενη διαβούλευση με την ΕΚΤ.

³¹ Οδηγία (ΕΕ) 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών (ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37).

³² Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, *Lidl Italia*, C-303/04, EU:C:2005:528, η οποία με τη σειρά της παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 1996, *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1998, *Lemmens*, C-226/97, EU:C:1998:296· βλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, *Unilever*, C-443/98, EU:C:2000:496· και απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Ιουνίου 2002, *Sapod Audic*, C-159/00, EU:C:2002:343. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, όσον αφορά τα τεχνικά πρότυπα και τους τεχνικούς κανόνες που θεσπίζει το εθνικό δίκαιο, η υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή αποσκοπεί στην προστασία, μέσω προληπτικού ελέγχου, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, η οποία αποτελεί ένα από τα θεμέλια της Ένωσης: ως εκ τούτου, η υποχρέωση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου τα κράτη μέλη να μην δημιουργούν τεχνικά εμπόδια και εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία στην ενιαία αγορά.

³³ Βλ., για παράδειγμα, απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιουλίου 1981, *Rewe*, 158/80, EU:C:1981:163· απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Φεβρουαρίου 2000, *Δούνια κατά Υπουργού Οικονομικών*, C-228/98, EU:C:2000:65.

Παράρτημα

Απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων³⁴

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 105 παράγραφος 4 και το άρθρο 4 του προσαρτημένου στην εν λόγω συνθήκη πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας,

την πρόταση της Επιτροπής³⁵,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³⁶,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος³⁷,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 106 παράγραφος 6 της συνθήκης και στο άρθρο 42 του εν λόγω πρωτοκόλλου,

Εκτιμώντας:

(1) ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), θα συσταθεί μόλις διοριστεί η εκτελεστική επιτροπή της·

(2) ότι η συνθήκη ορίζει ότι οι εθνικές αρχές ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της· ότι το Συμβούλιο ορίζει τα όρια και τους όρους αυτής της διαβούλευσης·

(3) ότι αυτή η υποχρέωση διαβούλευσης με την ΕΚΤ που επιβάλλεται στις αρχές των κρατών μελών δεν πρέπει να θίγει τις αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών στους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο της συγκεκριμένης διάταξης· ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε νομοσχέδιο που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης· ότι ο κατάλογος των επί μέρους τομέων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης δεν είναι εξαντλητικός· ότι η έκτη περίπτωση του άρθρου 2 της παρούσας απόφασης δεν θίγει την παρούσα εκχώρηση αρμοδιοτήτων όσον αφορά πολιτικές

ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

³⁵ ΕΕ C 118 της 17.4.1998, σ. 11.

³⁶ ΕΕ C 195 της 22.6.1998.

³⁷ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 6 Απριλίου 1998 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

που σχετίζονται με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και με τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος·

(4) ότι τα νομισματικά καθήκοντα και πράξεις του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) ορίζονται στο καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ· ότι οι κεντρικές τράπεζες των συμμετεχόντων κρατών μελών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ΕΣΚΤ και πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ· ότι, κατά τη διάρκεια του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ), οι αρχές των μη συμμετεχόντων κρατών μελών πρέπει να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων που αφορούν τα μέσα της νομισματικής πολιτικής·

(5) ότι, για όσο χρονικό διάστημα ένα κράτος μέλος δεν συμμετέχει στη νομισματική πολιτική του ΕΣΚΤ, η παρούσα απόφαση δεν αφορά τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τις αρχές αυτού του κράτους μέλους στο πλαίσιο της εφαρμογής της νομισματικής του πολιτικής·

(6) ότι η διαβούλευση με την ΕΚΤ δεν πρέπει να παρατείνει υπέρ του δέοντος τις διαδικασίες για την έγκριση νομοθετικών διατάξεων στα κράτη μέλη· ότι, ωστόσο, οι προθεσμίες που διαθέτει η ΕΚΤ για να διατυπώσει τη γνώμη της πρέπει να της επιτρέπουν να εξετάζει με την απαιτούμενη επιμέλεια τα διαβιβαζόμενα κείμενα· ότι, σε περιπτώσεις κατεπείγοντος, για τις οποίες θα δηλώνονται οι λόγοι, παραδείγματος χάριν εξαιτίας της ευαισθησίας της αγοράς, τα κράτη μέλη μπορούν να τάσουν προθεσμία μικρότερη του ενός μηνός, η οποία αντικατοπτρίζει το επείγον της καταστάσεως· ότι, ιδίως στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να διεξάγεται διάλογος μεταξύ των εθνικών αρχών και της ΕΚΤ ώστε να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη τα εκατέρωθεν συμφέροντα·

(7) ότι, σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 8 του πρωτοκόλλου αριθ. 11 το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη, η παρούσα απόφαση δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας εφόσον το κράτος μέλος αυτό δεν μεταβαίνει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ·

(8) ότι, μεταξύ της ημερομηνίας συστάσεως της ΕΚΤ και της ενάρξεως του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ, οι εθνικές αρχές πρέπει να ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ, σύμφωνα με την απόφαση 93/717/ΕΚ³⁸ και το άρθρο 109 Α παράγραφος 2 της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, νοούνται ως:

«συμμετέχον κράτος μέλος»: ένα κράτος μέλος που έχει υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα σύμφωνα με τη συνθήκη·

«σχέδια νομοθετικών διατάξεων»: οι διατάξεις οι οποίες αφ' ής στιγμής καθίστανται νομικά δεσμευτικές και τυγχάνουν γενικής εφαρμογής στο έδαφος κράτους μέλους,

³⁸ ΕΕ L 332 της 31.12.1993, σ. 14.

θεσπίζουν κανόνες για αόριστο αριθμό περιπτώσεων και απευθύνονται σε αόριστο αριθμό φυσικών ή νομικών προσώπων.

2. Τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων δεν περιλαμβάνουν τα σχέδια διατάξεων με αποκλειστικό σκοπό τη μεταφορά των κοινοτικών οδηγιών στο δίκαιο των κρατών μελών.

Άρθρο 2

1. Οι αρχές των κρατών μελών ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με τη συνθήκη, ιδίως όσον αφορά:
 - νομισματικά θέματα,
 - μέσα πληρωμής,
 - τις εθνικές κεντρικές τράπεζες,
 - τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων σχετικά με το νομισματικό, χρηματοπιστωτικό και τραπεζικό τομέα, καθώς και σχετικά με τα συστήματα πληρωμών και το ισοζύγιο πληρωμών,
 - τα συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών,
 - τους κανόνες που εφαρμόζονται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών.
2. Επιπλέον, οι αρχές των κρατών μελών που δεν είναι συμμετέχοντα κράτη μέλη, ζητούν τη γνώμη της ΕΚΤ για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που αφορά τα μέσα της νομισματικής πολιτικής.
3. Η ΕΚΤ, αμέσως μόλις παραλαμβάνει σχέδιο νομοθετικής διάταξης, κοινοποιεί στις αρχές που ζητούν τη γνώμη της κατά πόσον το εν λόγω σχέδιο εμπίπτει, κατά τη γνώμη της, στον τομέα των αρμοδιοτήτων της.

Άρθρο 3

1. Οι αρχές των κρατών μελών που προπαρασκευάζουν νομοθετική διάταξη μπορούν, εφόσον το θεωρήσουν αναγκαίο, να θέτουν στην ΕΚΤ προθεσμία για τη διατύπωση της γνώμης της, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πρόεδρος της ΕΚΤ παραλαμβάνει κοινοποίηση για το σκοπό αυτό.
2. Η προθεσμία μπορεί να μειώνεται, σε περίπτωση κατεπείγοντος. Στην περίπτωση αυτή, η αρχή που ζητάει τη γνώμη αναφέρει τους λόγους του κατεπείγοντος.
3. Η ΕΚΤ μπορεί να ζητάει εγκαίρως την παράταση της προθεσμίας για τέσσερις επιπλέον εβδομάδες. Η αρχή η οποία ζητάει τη γνώμη δεν μπορεί να απορρίπτει αυτό το αίτημα χωρίς εύλογη αιτία.

4. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει την εθνική αρχή η οποία ζητάει τη γνώμη, να ενεργήσει περαιτέρω. Ωστόσο, εάν η γνώμη της ΕΚΤ παραληφθεί μετά την εκπνοή της προθεσμίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να γνωστοποιηθεί στις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 4.

Άρθρο 4

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική τήρηση της παρούσας απόφασης. Για το σκοπό αυτό, μεριμνά ώστε η γνώμη της ΕΚΤ να ζητείται σε εύλογο στάδιο, για να μπορέσει να τη λάβει υπόψη της η αρχή που εισηγείται το σχέδιο της νομοθετικής διάταξης πριν λάβει απόφαση ως προς την ουσία, και μεριμνά επίσης ώστε η γνώμη της ΕΚΤ να γνωστοποιηθεί στην αρχή που θα κληθεί να εγκρίνει τη διάταξη, εφόσον η αρχή αυτή είναι διαφορετική από εκείνη που προπαρασκευάζει τις εν λόγω νομοθετικές διατάξεις.

Άρθρο 5

1. Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται από τις 1 Ιανουαρίου 1999.
2. Η απόφαση 93/717/ΕΚ καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 1998.

Για το Συμβούλιο Ο Πρόεδρος

R. COOK

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα 2025

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλέφωνο +49 69 1344 0
Ιστότοπος www.ecb.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για ειδικότερα θέματα ορολογίας μπορείτε να συμβουλευθείτε το [γλωσσάριο της ΕΚΤ](#) (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

PDF

ISBN 978-92-899-7130-0, doi:10.2866/8650416, QB-01-25-092-EL-N